

HUMANITIES INSTITUTE
Serhat Tertemiz, MA

SARI SICAK (1952) YAŞAR KEMAL (1923 – 2015)

İÇİNDEKİLER

Sarı Sıcak
Bebek
Yatak
Dükkancı
Süpürge
Keçi
Sinek
Hançer
Beyaz Pantolon
Halis Serkisof
Yeşil Kertenkele
Bana Bak, Kardaş!
Yolda
Kalemler
Turnalar
Avcı
Ekin
Şahan Ahmed
Kavun Karpuz
Pis Hikaye
Hırsız
Ağır Akan Su

Genel Bakış

Kemal'in 1946-1947 yılları arasında yazmaya başlamış olduğu hikayeler, 1950 yılında *Cumhuriyet* gazetesinde tefrika edilmeye başlanmış ve 1952 yılında *Sarı Sıcak* adıyla kitap halinde yayımlanmıştır. Yazarın ömrü boyunca kaleme almış olduğu neredeyse bütün öyküler tek bir kitapta derlenmiştir. *İnce Memed* adlı nehir romanından önce yayımlanmış eser sayesinde yazar dünya çapında tanınmıştır. Toplamda yirmi iki kısa öyküden oluşan eserde, Anadolu insanının yaşamla mücadele ederken karşılaşmış olduğu birçok sorun ele alınmıştır. II. Dünya Savaşı'nın sona ermesinin ardından Demokrat Parti iktidara gelir ve Türkiye Cumhuriyeti devleti ideolojik açıdan yüzünü tamamen Batıya döner. Serbest piyasa ekonomisinin yeni siyasi ve iktisadi dizge olarak kabul edilmesinin ardından Türkiye Cumhuriyeti'nin bütün alt ve üstyapıları değişmeye başlar. Topluma mal olmuş bir aydın gözüyle bu değişimi gözlemleyen Kemal, yaşamış olduğu coğrafyada tanık olduğu olayları gerçekçi uygulamaların ışığında kaleme almıştır. Eserin kaleme alınmış olduğu 1950'li yıllarda toplumcu gerçekçilik yazınsal akımı ciddi derecede güç kazanmıştır. Yapıtta yer alan hikayelerin bu akımın ilkeleri rehberliğinde kaleme alındığı oldukça açık bir şekilde görünmektedir. Kemal'in yazınsal anlayışının ilk izdüşümleri *Sarı Sıcak* adlı eserde ortaya çıkmıştır. Neredeyse her yapıtında olduğu gibi, insan-doğa çatışmasını bu eserinde de görmekteyiz.

SARI SICAK

Kişiler

Osman (Çocuk) Anlatıda rol oynayan Ana ve Koca adlı karakterlerin oğludur. Çukurova'nın sarı sıcağında hastalığına ve zayıflığına rağmen tarlayı süren hayvanları yönlendirmektedir ve destecilik yapmaktadır.

Ana Osman'ın annesidir. Oğlunun ağır koşullar altında çalışıyor olmasından dolayı vicdan azabı yaşamaktadır. Oğlunun kötüye giden sağlığından endişelenmektedir.

Koca Osman'ın babasıdır. Oğlunun sağlık sorunlarını ve çalıştığı ağır koşulları umursamaz. Ne olursa olsun oğlunu Mustafa Ağa'nın tarlasına çalışması için gönderir.

Mustafa Ağa Osman'ın çalıştığı tarlanın sahibidir. Osman'ı günlük ücret karşılığında çalıştırmaktadır.

Kocakarı Tarlada çalışan kadın karakterlerden biridir.

Mustafa Ağa'nın Karısı Mustafa Ağa'nın eşidir. Osman'ın içinde bulunduğu müşkül durumdan dolayı üzülmemektedir.

Öykü

Osman'ın Hastalığına Rağmen Çalışmak İstemesi Akşam vakitlerinde çardakta yatmaya hazırlanan Osman annesinden, yarın sabah ne olursa olsun kendisini uyandırmasını ister. Mustafa'nın güçsüzlüğünü ve zayıflığını gören anne onun çalışmasını istememektedir. Fakat oğlunu Mustafa Ağa'nın tarlasında çalışmaya göndermeye zorludur. Ana oğlunun isteğinden ve azminden gurur duymaktadır. Fakat aynı zamanda onun ağır koşullar altında çalışırken epeyce zorlandığını bildiği için üzgündür.

Koca'nın Ana'yı Osman'ı Uyandırmaya Zorlaması Gün doğumuyla birlikte Ana Osman'ı uyandırmaya çalışır. Fakat Ana çocuğunun derin uykuda olduğunu anlar ve onun sayıkladığını görür. Osman oldukça zayıflamış ve bedenindeki kan neredeyse tamamen çekilmiştir. Ana Osman'ı uyandırmaktan vazgeçer. Fakat Koca Ana'ya Osman'ı uyandırması gerektiğini söyler. Zira Mustafa Ağa'ya Osman'ın tarlada çalışacağı konusunda söz verilmiştir. Ana Osman'ı uyandırır.

Osman'ın Çalışmaya Gitmesi Mustafa Ağa'nın arabası ailenin evinin önünde durur. Osman arabaya binmek için hareketlenir. Ana, tarlada çalışan desteci kadınlardan biri olan Zeynep'ten Osman'a göz kulak olmasını ister. İkili arabaya binip tarlaya doğru yola çıkar.

Osman'ın Çalışması ve Çalışma Koşullarının Zorluğu Tarlayı süren hayvanları yönlendiren ve destecilere yardım eden Osman, öğle vakitlerinde kan ter içinde kalır. Bir süre sonra hayvanları yönlendirmekten ve sarı sıcağın altında çalışmaktan dolayı bayılır. Zeynep Osman'dan çalışmaya ara vermesini ister. Fakat Osman çalışmaya devam edeceğini ve işten geri kalmaması gerektiğini söyler. Bunun üzerine Zeynep onu atın üzerine bindirir. Diğer çalışanlar çocuğun azmini takdir ederler fakat onun başına kötü bir şey gelmesinden de korkarlar.

Osman'ın Gündeliğini Alması ve Mutluluğu Akşam vakitlerine doğru yapılması gereken işler bitirildiğinde karakterler dinlenmeye çekilirler. Osman eline aldığı bir sopayla toprağa daireler çizerek oyun oynamaya başlar. Mustafa Ağa'nın karısı Osman'ı fark eder ve onu yanına çağırır. Mustafa Ağa Osman'a gündeliğini vermediğini fark eder ve çocuğa emeğinin karşılığını verir. Yirmi beş lira alan Osman sevinç çığlığı atarak evine geri döner.

Temalar

Fedakarlık Anamalcı dizgenin topluma her açıdan egemen olmasıyla birlikte Çukurova bölgesinde günlük yevmiyeyle çalışan ırgatların sayısında büyük artış olmuştur. Aileler geçimlerini sağlayabilmek için çocuklarını da çalıştırmak zorunda kalmışlardır. Anlatının başkarakteri olan Osman, küçük bir çocuk olmasına rağmen bir yetişkinin alması gereken sorumlulukları yüklenmek zorunda kalmıştır. Fiziksel açıdan oldukça ağır bir iş yapmak zorunda kalmış olan Osman, zayıflığına, hastalığına ve sarı

sıcağa karşı amansız bir mücadele verir. Ailesine yardım etmek ve onların bütçelerine katkı sağlamak için kendi sağlığından fedakarlık yapar.

Kişi İncelemesi

Osman (Çocuk)

(Uyumlu/Mantıklı)

Karakter Anlatıda rol oynayan Ana ve Koca adlı karakterlerin oğludur. Çukurova'nın sarı sıcağında hastalığına ve zayıflığına rağmen tarlayı süren hayvanları yönlendirmektedir ve destecilik yapmaktadır. Ailesinin bütçesine katkı sağlamak ve onlara maddi açıdan yardım etmek isteyen Osman, kendi çocukluğundan ve sağlığından fedakarlık yapar. Kendisini fiziksel ve psikolojik açıdan oldukça zorlayan bir işin üstesinden gelmeye çalışır.

ÖRNEK ANILAR

Azimli Tarlada çalışmak isteyen Osman, sabah erken saatlerde uyanabilmek için annesinden elinden gelen her şeyi yapmasını ister: "Acı biber, kırmızıbiber... Bir yaksın ki ağzımı... Bir yaksın ki... Hemencecik... Hemencecik uyanayım".

Endişeli Sabah olunca uyanamayacağını düşünür. Bundan dolayı endişelenir: "Ya uyursam." Kendi kendine hep yineliyor: "Uyumam. Uyumam, işte. Neden uyuyum? Ne var uyuyacak?".

Güçsüz Çalışma koşullarının ağırlığı Osman'ı zayıf düşürmüştür: "Çocuğun başı yastıktan yana kaymış, boynu ipincecik, yüzü sarı. Çocuk soluk bile almıyor. Küçük yüzü, alacakaranlıkta hayal meyal...".

Fedakar "Osman kararlı, yüzü biraz daha incelmış, kocaman gözleri kısılmış... Gömleğinden de ter fışkırmış...".

Güçlü Çalışma koşulları onu fiziksel olarak zayıf düşürmüş olsa da iradesi oldukça güçlüdür: "Ben yorulmadım. Vallahi yorulmadım," demeye başladı".

BEBEK

Kişiler

İsmail Bebeğinin doğumu sırasında eşi Zala'yı kaybetmiş ve çocuğuna tek başına bakmak zorunda kalmıştır. Toprak sahiplerinin tarlalarında ırgatlık yaparken çocuğuna bakmakta zorlanır ve onunla ilgilenecek bir kadın arar. Çocuğunun bakımını sağlamakta zorluk çeken İsmail oldukça çaresiz durumdadır.

Bebek İsmail ile Zala çiftinin çocuğudur. Annesinin ölmüş olması ve babasının da çalışmak zorunda olmasından dolayı ilgiye ve bakıma muhtaçtır. Açlıktan, bakımsızlıktan ve sefaletten dolayı sürekli ağlamaktadır.

Hürü Yeni doğum yapmış olan kadın karakter fazla süt vermektedir. Başlangıçta kendi çocuğuna bakmakta zorlandığı için İsmail'in bebeğiyle ilgilenmeyi kabul etmez. Fakat İsmail'in ve bebeğinin oldukça zor durumda olduklarını görünce bebeğe bakmayı kabul eder. Kör Karı'nın ısrarları da bebeğe bakmasında önemli rol oynamıştır.

Zala İsmail'in eşi bebeğini doğurduktan hasta yatağına düşmüş ve onunla ilgilenecek doktor bulunamadığı için hayatını kaybetmiştir. Tarlalarda ırgatlık yapmaya başlayıp kendi parasını kazanmaya başlayınca başkalarına bağımlı yaşamaktan kurtulmuştur. Kendi hayatını kurmaya başlamış olan kadın karakter büyük bir şevkle çalışmıştır. Fakat aşırı çalışkanlığından dolayı kendi sorunlarıyla ilgilenmeyi unuttur ve bu yüzden hayatını kaybeder.

Cennet Karı İsmail'in bebeğine bakılmasına yardımcı olmaya çalışan kadın karakterlerden biridir. Zala'nın ölmüş olmasından dolayı oldukça üzgündür.

Kör Karı Kendi çocuğu olmadığı için başkalarının çocuklarına kendi isteğiyle bakmaktadır. Oldukça müşkül durumda olan İsmail'in çocuğuyla ilgilenmeyi kabul eder. Fakat anlatının sonunda sitmeden dolayı hayatını kaybeder.

Öykü

İsmail'in Bebeğine Bakmakta Zorlanması Çukurova'da ırgatlık yaparak hayatını idame ettirmeye çalışan İsmail, bir yandan çalışıp diğer yandan da bebeğine bakmak zorundadır. Öğle sıcağında bebeğini güneşten korumak için onu bir traktörün altına koyar. Aşırı sıcak altında saatlerce çalışmış olan İsmail ter içinde kalmıştır ve topraktan yükselen tozlar vücudunda çamurlaşmıştır. Bir şişe suyla serinlemeye çalışırken tarlada çalışan kadınlardan biri çocuğu traktörün altında görür. Kadın bebeği kucağına alır ve onun beslenmesi için yeni doğum yapmış bir kadın aranır. Hürü bebeği alıp emzirmeye başlar. İsmail'in etrafına toplanan kadınlar Zala'nın ölümünden dolayı duydukları üzüntüden ve bebeğin içler acısı durumundan bahsederler. Kendi aralarında konuşan kadınlara göre Zala İsmail yüzünden ölmüştür. İsmail'in Zala'yla yeterince ilgilenmediği söylenir.

İsmail'in Bebeğine Bakacak Birilerini Araması Akşam vakitlerine doğru yapılacak işlerin tamamlanması üzerine İsmail, bebeğiyle birlikte bir dut ağacının altında dinlenmeye başlar. Uzun süredir beslenememiş olan bebek sürekli ağlamaktadır. Toza ve çamura bulanmış olan bebeğin yüzünün etrafında karasinekler uçuşmaktadır. İsmail bebeğini temizledikten sonra köye doğru yola çıkar. Çeltik alanından gelen Saka İsmail'e bebeğin başının devrilmiş olduğunu söyler. Fakat İsmail Saka'nın söylediklerini duyamayacak kadar dalgındır ve yoluna devam eder. Köye ulaşan İsmail dayısının evine gelir. Evdeki kadınlardan biri İsmail'i Zala'nın ölümünden dolayı teselli etmeye çalışır. İsmail Cennet Kadın'dan bebeği susturmasını ve onunla ilgilenmesini ister.

Aşırı Çalışmış Olan Zala'nın Ölmesi Cennet Karı, Zala'nın bakımsızlıktan dolayı öldüğünü ve onun bebekle birlikte ahıra kapatıldığını konuşulduğunu söyler. Döndü Kız bebeği alır ve meme ucuna onun ağzını dayar. Bu sayede bebeğin sesi kesilir. Cennet Karı, hasta olmuş olan Zala'nın bebekle birlikte ahıra kapatıldığını ve İsmail'in onları yalnız bırakıp çalışmaya gittiği için öldüklerinin konuşulduğunu söyler. Fakat İsmail Zala'ya daima iyi bakmıştır. Hayatı boyunca başkalarına bağımlı kalarak yaşamış olan Zala, Çukurova'da ırgatlık yapmaya başladıktan sonra kendi parasını kazanmanın tadına varmış ve gece gündüz demeden çalışmaya başlamıştır. Hamileliği sırasında şelek çeken Zala, kısa bir süre sonra hastalanmıştır. İsmail Zala'yı çok fazla çalışmaması konusunda defalarca uyarılmış olsa da Zala onu dinlememiştir. Zala, hamileliği sırasında ağır desteler taşımış ve çocuğunu çiftlikte tek başına doğurmuştur. Ardından hasta yatağına düşen Zala İsmail'den çok çalışmasını istemiş ve kimseye muhtaç kalmak istemediğini söylemiştir.

İsmail'in Çaresizliği İsmail, bebeğine bakılması için Musdulu'dan yardım ister. Musdulu'nun eşinden bebeği emzirmesi istenir. Fakat kendi çocuklarına bakmakta zorlanan Musdulu İsmail'in isteği kabul etmez. Çaresizlik içinde debelenen İsmail Musdulu'ya eşinin bebeğe bakması için yalvarır. Dayıyla Cennet Karı İsmail'e böylesi insanlara yalvarmaması gerektiğini söylerler. Zira kendileri de dünyaya getirdikleri on altı tane çocuğu toprağa vermişlerdir.

Topal Emine'nin Bebeği Alması ve Geri Vermesi Dayı bebeği Topal Emine'ye vermeyi önerir. Fakat Cennet Karı Topal Emine'nin sütünün zehirli olduğunu ve doğurduğu bebeklerin çoğunun bu yüzden öldüklerini söyler. İsmail bebeğinin açlıktan ölmesinden zehirlenerek ölmesini tercih eder. İsmail Topal Emine'yle bebeğine bakması hususunda görüşür. Uzun uğraşlar sonunda Topal Emine bebeğe bakmayı kabul eder. İsmail kazandığı paranın neredeyse tamamıyla Topal Emine'ye şeker alıp götürmektedir. Fakat bir süre sonra Topal Emine İsmail'in getirdiği şeyleri yeterli bulmaz. Bebeğin çok fazla süt emdiğini ve kendi çocuğunun aç kaldığını söyler. En sonunda Topal Emine bebeği geri vermeye karar verir ve köylüler de onu bebeği Cennet Karı'ya vermesi için tahrik ederler. İsmail düzenli olarak Topal Emine'ye şeker götürür fakat bebeğinin içler acısı halini görünce isyan eder. Topal Emine İsmail'in getirdiği şeyleri yeterli bulmaz ve en sonunda bebeği Cennet Karı'ya teslim eder. Cennet Karı da bebeği babasına verir.

Bebeğin Kör Karı'ya Verilmesi Toplanan harmanların saplarını atmamakla uğraşan İsmail, rakı şişesinden yaptığı emziği gölgelik bir yerde oturan bebeğine verir. İsmail döğen süren Memed'i yanına çağırır ve birlikte dinlenmeye başlarlar. Memed İsmail'e geçmişte öksüz kalmış bir çocuğun babası tarafından köyün çeşmesine bırakıldığını anlatır. Bir Kürt kadın tarafından evlat edinilmiş olan çocuğa Kürdün oğlu diye hitap edilmiştir. Bebeğini alıp Kör Karı'nın yanına giden İsmail ondan yardım ister.

Kör Karı bebeği alıp bir beşiğe yatırır ve ona ninniler söylemeye başlar. Kör Karı Zala'nın ölümünden ve bebeğin içinde bulunduğu durumdan dolayı üzüntü duymaktadır. Eve gelen Hürü bebeği emzirir. İsmail Hürü'den bebeğe bakmasını ister ve karşılığında harmanlarını toplayacağını söyler. Kör Karı'nın da ısrarları üzerine Hürü bebeğe bakmayı kabul eder.

Kör Karı'nın Ölümü ve İsmail'in Bebeğine Bakmak Zorunda Kalması Gündüzleri tarlada çalışıldığı sırada Kör Karı, bebeklere gölgelik bir yerde bakmaktadır. Fakat Kör Karı ikinci vakitlerine doğru sıtma hastalığından dolayı kriz geçirir. Bir gün ağır bir krize yakalanan Kör Karı yaşamını yitirir. Aynı şekilde Hürü de sıtmaya yakalanmış ve yataktan çıkamaz olmuştur. Bundan dolayı İsmail bebeğini ondan alır ve harmanları toplamaya devam edeceğini söyler. İçler acısı durumda olan bebeğiyle evden ayrılan İsmail oldukça çaresizdir.

Temalar

Kayıp Hayatı boyunca başkalarına bağımlı olarak yaşamış olan Zala, toprak ağalarının tarlalarında ırgatlık yapmaya başlamasının ardından kendi ayakları üzerinde durmaya başlamıştır. Bundan dolayı çok çalışarak eşinin ve doğacak olan çocuğunun yaşam standartlarını yükseltmek istemiştir. Fakat hamileliği sırasında aşırı çalışmış olan ve bebeğini tek başına doğurmak zorunda kalan Zala ağır bir hastalığa yakalanmıştır. Onunla ilgilenecek doktor ya da ilaç bulunamaması sebebiyle hayatını kaybetmiştir. Eşinin ölümünün ardından İsmail bebeğine tek başına bakmak zorunda kalmış ve yardım talepleri daima geri çevrilmiştir. İsmail eşinin ölümünden dolayı derin üzüntü duymaktadır ve bebeğine nasıl bakacağı konusunda oldukça çaresizdir.

Arayış Eşini kaybetmesinin ardından İsmail bebeğiyle ilgilenilmesi için birçok insandan yardım ister. Fakat ağır yaşam koşulları nedeniyle görüştüğü hiçbir kadın onun isteğini kabul edemez. Hem çalışmak hem de bebeğine bakmak zorunda kalan İsmail'in durumu hayli içler acısıdır. Açlıktan ve bakımsızlıktan ölümün eşiğine gelmiş olan bebek sürekli ağlamaktadır. İsmail bebeğini emzirecek ve onunla ilgilenecek bir kadın arar. Fakat bütün çabaları olumsuz bir şekilde sonuçlanır.

Kişi İncelemesi

İsmail (Uyumlu/Duygusal)

Karakter Bebeğinin doğumu sırasında eşi Zala'yı kaybetmiş ve çocuğuna tek başına bakmak zorunda kalmıştır. Toprak sahiplerinin tarlalarında ırgatlık yaparken çocuğuna bakmakta zorlanır ve onunla ilgilenecek bir kadın arar. Çocuğunun bakımını sağlamakta zorluk çeken İsmail oldukça çaresiz durumdadır. Eşinin ölümünden dolayı bazı köylüler İsmail'i suçlamaktadırlar. Fakat İsmail Zala'ya elinden geldiğince iyi bakmaya çalışmış ve onunla her zaman ilgilenmiştir. Hem çalışmak hem de bebeğine bakmak zorunda kalan İsmail'in durumu hayli içler acısıdır. İnsanlardan kendisine yardım etmelerini ister. Fakat yaşam koşullarının ağırlığı herkesi epey zorlamaktadır.

ÖRNEK ANILAR

Perişan İsmail'in içinde bulunduğu koşulların ağırlığı onun dış görünümüne de yansımaktadır: "İsmailin sağ dizi yere dayalıydı. Yüzü samandan, tozdan belirsizdi. Sol doluğundan çenesine doğru inen uzun derin yara izinin içi tozla, saman parçalarıyla dolmuştu. Yırtık, çizgili gömleğinin yakası açıktı. Kılı göğsü görünüyordu. Çıpıldak tere batmıştı".

Çaresiz Maddi açıdan oldukça müşkül durumda olan İsmail hem çalışmak hem de bebeğine bakmak zorundadır: "Bacı," dedi, "Emine bacı, nolmuş bu çocuğa böyle?" Çocuğun derisi kemiğine, karnı beline yapışmış, gözleri çukura kaçmıştı. Dayanamayıp dışarı çıktı. Emine çuvalı silkeledi".

Yardımsız Kısa süreliğine de olsa bebeğinin bakılmasına yardımcı olmuş olan Hürü'ye sıtma hastalığına yakalandığı için ona yardım etmeye devam edeceğini söyler: "Bacı," dedi, "Hürü bacı, harmanın için hiç merak etme. Gene ben süreceğim. Harman için hiç kalbine bir şey gelmesin. Ben sürerim. Çocuğu götürüyorum dey..."

Üzgün Zala'nın ölümünden dolayı kısmen de olsa kendisini suçlar: "Dertli oğlan. Fıkara, bakınsana ne kadar dertli! Kan ağlıyor. Hiçbirimizin yüzüne bakmadı. Avradı kendi öldürdü sankime..."

Dalgın Etrafında olup bitenleri algılayamayacak kadar derin düşüncelere dalar: "İsmail duymadı. Başı çocuktan yana bükülmüş duruyordu. Gölgesi kapının önündeki boz tozun, gübrelerin üstüne düşmüştü. Kopkoyu, yan insan büyüklüğünde bir gölge".

YATAK

Kişiler

Anlatıcı Öykü benöyküsel anlatıcı tarafından anlatılmaktadır. Ortaokul üçüncü sınıfta okuyan karakter son iki yıldır geceleri fabrikada çalışmıştır. Fakat öğrencilerin çalışmasının yasaklanmasının ardından işsiz kalmıştır. Annesi duldur ve sokaklarda yaşamaktadır. Gelecekte iyi bir eğitim alacağı konusunda umutludur.

Durmuş Ali Başkarakterin en yakın arkadaşıdır. Ortaokul ikinci sınıftadır ve yatılı okulda okumak için burs sınavlarına girmiştir. Başkarakterde olduğu gibi annesi duldur.

Yusuf Anlatıcı ve Durmuş Ali'nin yakın dostudur. Onlara evlerinin çatısında yatmalarına izin verir.

Kadın Güzel Yurt Oteli'nde kalan bir hayat kadınıdır.

Öykü

İki Arkadaşın Yaşam Koşulları ve Gelecek Beklentileri Anlatıcı ortaokul üçüncü sınıfta okumaktadır ve kendi masraflarını karşılayabilmek için son iki yıldır geceleri fabrikada çalışmıştır. Fakat öğrencilerin çalışmasının yasaklanmasının ardından işsiz kalmıştır. Annesi duldur ve sokaklarda yaşamaktadır. Durmuş Ali'ye ortaokul ikinci sınıfta okumaktadır. Yatılı okulda okuyabilmek için burs sınavlarına girmiştir. Sınavda başarılı olup yatılı okulda okumaya hak kazanacağından emindir.

Yaşanan Zorluklar ve Geceleyebilecek Bir Yer Bulunması İki arkadaş yaşadıkları şehrin sokaklarında yatmaktadırlar. Tren istasyonunun önündeki bir sıtma ağacının altında uyumaktadırlar fakat bekçiler onları hiç rahat bırakmamaktadırlar. Bir gün yakın arkadaşlarından biri olan Yusuf onlara evlerinin damında yatabileceklerini söyler. İki arkadaş istasyondaki bir çardakta sakladıkları yataklarını evin damına taşırlar. Dam üstünde güz yağmurları başlayana kadar yatabileceklerini düşünürler. Gündüz vakitlerinde işlerini halledip yemeklerini yiyen iki arkadaş, akşam olur olmaz dama çıkıp yataklarına yatarlar. İki arkadaş yaşadıkları zor günlerin yakında biteceğinden ve her şeyin yoluna gireceğinden umutlulardır. Yağmurlu havalarda eve dönüp telaş içinde yatakları bir saçağın altına koyarlar. Anlatıcı yatağının başkaları tarafından görünmesinden ve insanlara rezil olmaktan korkmaktadır.

İki Arkadaşın Güzel Yurt Oteli'nde Kalmaya Başlaması Bir süre sonra Yusuf'un annesinin bakışlarından rahatsız olmaya başlayan anlatıcı, okulda karşılaştığı Durmuş Ali'ye bir daha eve geri dönemeyeceğini ve kadınla karşılaşmak istemediğini söyler. Birkaç gün sonra bir ikindiüstü sağanak yağmur yağmaya başlar. Telaş içinde eve dönen iki arkadaş yataklarını sırlı sıklam olmuş bir halde bulurlar. Artık damda yatamayacaklarını anlamalarının üzerine geceliği on kuruşa kalmalarına izin verilen Güzel Yurt Oteli'ne yerleşirler.

Anlatıcının Kadına Karşı Yaşadığı Utanç Akşam vakitlerinde otelin koridoruna yerleştirdikleri yataklarına giren iki arkadaş yatakların ıslaklığına rağmen uyumaya çalışırlar. Durmuş Ali uyumayı başarmıştır fakat anlatıcı, yatağının ıslak olduğunun başkaları tarafından anlaşılmasından endişelenmektedir. İki arkadaşın yanından geçen iki kadın odalarına girerler. Bir süre kadınlardan biri odasından çıkar ve anlatıcıdan kibrit ister. Kadın anlatıcıya neden uyumadığını sorar ve uyuması gerektiğini söyler. Kadın odasına geri döner. Anlatıcı Durmuş Ali'ye kadının çok güzel olduğunu söyler. Odanın içinden kadının kahkahaları duyulur. Birkaç saat sonra kadın anlatıcıdan yeniden kibrit ister. Ardından kadın ona neden uyumadığını sorar. Yatağının ıslak olduğunun anlaşılmasından korkan anlatıcı kadına ters cevaplar vermeye başlar. Ardından anlatıcı ısınmak amacıyla Durmuş Ali'yle birlikte sokağa çıkar. Karşılarına bir salepçi çıkar fakat salep alabilecek kadar paraları yoktur.

Temalar

Takıntı Anlatının başkarakteri olan anlatıcı, yaşadığı fakirlikten, açlıktan ve yokluktan dolayı başka insanlara mahcup olmaktan korkmaktadır. Başkalarına güçsüz ya da noksan görünmek istememektedir. Utanç duygusundan dolayı sürekli bir kaçış halinde olan anlatıcı yaşadığı sorunların üzerini örtmeye çalışmaktadır. Onların başkaları tarafından görülmesini ve bundan dolayı alay konusu olmayı istememektedir.

DÜKKANCI

Kişiler

Memed Efendi “Dükkan sahibi Darendelidir. Kocaman göbeğinin üstünde, kocaman, belki yarım kulaçtan uzun, bir gümüş saat kordonu sarkar. Küçücük gözleri göz evlerinde fırıl fırıl döner. Beyaz parmakları kısa, etlidir. Bu Darendeli Memed Efendi, bu köyde, köylülerden daha yerlidir. Sen de yirmi, ben diyeyim otuz... Kimse bilmez kaç yıldır buradadır. Köyde her zaman bekar yaşar”. Köydeki tek dükkanın sahibi olan Memed Efendi köylülere fahiş fiyatlarla mal satar ve sürekli olarak kendi çıkarını düşünmektedir.

Deli Süllü “Bir de çocuk vardır, on yaşlarında. O da sabahın alacakaranlığında, belki yaşlılardan daha önce, dükkan açılır açılmaz damlar. Onun da bir yeri vardır. Kapının karşısı. Elinde değneği, çenesini değneğine, dizlerine dayar, hiç konuşmadan oturur. Ağızını açmaz. Yaşlılar konuşur, o dinler. Ona kimse şuradan kalk da şuraya otur diyemez. Adı şimdiden deliye çıkmıştır. Deli Süllü. Hiç mi hiç konuşmaz. Anasından başka kimseye ağızını açıp da bir çift laf söylediği görülmemiştir”.

Cemil Karı Kızının kaçırılmasından dolayı Memed Efendi'yi suçlar ve onun dükkanına saatlerce taş atar.

Anşa Fahri Memed Efendi'nin köylüleri sömürmesinden ve fırsatçılığından dolayı rahatsızdır.

Durmuş Ağa Köyün ağasıdır.

Satıcı Yeriyoşlu köyünde çerçilik yapmaktadır. Memed Efendi'ye kıyasla daha ucuz mal satar ve bundan dolayı Memed Efendi onu rakibi olarak görür.

Öykü

Memed Efendi'yle Köylüler Arasındaki Ticari İlişkiler Memed Efendi'nin dükkanı Çukurova'daki bir köyde dut ağacının yanındadır. Köylü kadınlar kocalarına haber vermeden götürdükleri unlarla dükkandan öteberi almaktadırlar. Deli Süllü dükkanın önünde bulunan peykelerde oturan yaşlıları gün boyunca hiç konuşmadan dinlemektedir. Dükkanın önünde toplanan yaşlılar köyde gerçekleşmiş olan bütün olaylar üzerine dedikodu yapmaktadırlar. Kadınlarla Memed Efendi arasındaki gizli alışveriş biçiminden erkekler haberdardır fakat hiç kimse bu konu hakkında bir şey söylememektedir. Mart ayının gelmesiyle birlikte köylülerin evlerindeki unlar tükenir ve kadınlar dükkandan alışveriş yapamadıkları için çığına dönerler.

Memed Efendi'yle Satıcı Arasındaki Rekabet Köye gelen bir atlı, Memed Efendi'nin isteği üzerine Yeriyoşlu köyündeki bir satıcıdan kurtulmaya çalışmaktadır. Atlı Memed Efendi'ye ne pahasına olursa olsun satıcıyı köyden kovduracağını söyler. Dükkanın önünde oturan Hacı Ağa'ya dert yanmaya başlayan Memed Efendi, köyde ucuz mal satan satıcılardan ne kadar rahatsız olduğunu söyler. Ona göre ucuz mal satan satıcılar kalitesiz ürünler satmaktadırlar. Memed Efendi köylülere daima maddi açıdan yardım ettiğini fakat sürekli olarak müşterileri tarafından ihanete uğradığını söyler. Bazı yaşlılar, köylülere ucuz mal satan satıcıyı Memed Efendi'ye karşı savunurlar. Memed Efendi köylüleri, onlara bir daha hiçbir şey vermeyeceğini söyleyerek, tehdit eder. Yaşlılardan biri Memed Efendi'ye satıcının yaptığı gibi ucuz mal satmasını önerir. Satıcının fakirlikten geldiğini ve onun da ticaret yapıp sermaye kazanmaya hakkı olduğunu söylerler.

Cemile Karı'nın Kızının Kaçırılması Ertesi gün, Cemile Karı'nın kızının kaçırıldığı köylüler tarafından duyulur. Kadın kızını kaçırın kişinin Memed Efendi olduğunu iddia eder. Cemile Karı Memed Efendi'nin dükkanını taş yağmuruna tutar. Yaşlılar kadını sakinleştirmeye çalışırlar ve ona karakola gidip şikayette bulunmasını söylerler. Dün köye gelmiş olan atlının kızı kaçırmış olduğu düşünülmemektedir. Memed Efendi Cemile Karı'ya hiçbir şeyden haberi olmadığını ve böyle işlere asla

bulaşmayacağını söyler. Öfkesinden deliye dönmüş olan Cemile Karı Memed Efendi'nin dükkanına saatlerce taş atar. Memed Efendi Cemile Karı'ya bir kilo şeker verip ondan kurtulmak ister. Cemile Karı kendisine verilen şekeri yere atar fakat bir süre sonra evine geri döner. Atılan taşlardan dolayı dükkanın kapısı hayli zarar görmüştür.

Deli Süllü'nün Memed Efendi'nin Dükkanını Yakması Akşam vakitlerinde Memed Efendi, dükkanının alevler için yanmakta olduğunu görür. Memed Efendi feryatlarıyla bütün köylüleri kendi etrafına toplar. Köylülerin yardımlarıyla yangın başarıyla söndürülür. Minnettarlığını göstermek isteyen Memed Efendi yaşlıların elini öper. Tos Osman, yangını çıkaran kişinin Deli Süllü olduğundan emindir. Zira Hacı Yusuf'un karpuz tarlalarını da geçmişte o yakmıştır. Deli Süllü'yü bir an önce öldürmeyi ve onun köye daha çok zarar vereceğini düşünürler. Tarlalarının yakılmasından dolayı Hacı Yusuf Deli Süllü'yü Göğburnu'ndaki bir dut ağacına asmış ve onu dövmüştür. Bunun üzerine Deli Süllü Hacı Yusuf'un harman destelerini de ateşe vermiştir. Fakat köylülerin müdahalesiyle harmanın yarısı kurtarılmıştır. Aksi halde o sene Hacı Yusuf'un aç kalmış olacağı söylenir. Deli Süllü'nün büyüyünce bütün köyü yakacağı düşünülmektedir.

Memed Efendi'nin Deli Süllü'den Korkması Bir süre sonra Memed Efendi dükkanını açar. İçeride hala yanık kokusu vardır. Deli Süllü'nün dükkana girmesiyle birlikte Memed Efendi donakalır. Deli Süllü'nün ayakkabılarında kan vardır ve kıyafetleri oldukça kirlidir. Deli Süllü gözlerini hiç ayırmadan ona bakmaktadır. Memed Efendi Deli Süllü'ye dükkana yakmasının yanlış olduğunu ve onu öz oğlu gibi gördüğünü söyler. Memed Efendi Deli Süllü'ye dükkandan istediği her şeyi alabileceğini söyler. Memed Efendi'nin verdiği şeyleri beğenmeyen Deli Süllü üç tane kuş lastiği aldıktan sonra yeniden Memed Efendi'nin karşısında dikilir. Bu sırada yaşlılar dükkanın önündeki yerlerini alırlar. Yaşlılardan biri Deli Süllü'ye nankörlük ettiğini ve Memed Efendi'nin kız kaçırmayacağını söyler. Anşa Fahri'ye yaşlı adama Deli Süllü'nün doğru olanı yaptığını söyler. Zira Memed Efendi yıllardır köylülere fahiş fiyatlarla mal satmaktadır ve herkesi kendisine borçlandırıp istediği her işi yaptırmıştır. Yaşlı adam Fahri'ye böyle düşünmemesini ve köyün düzenini bozmaması gerektiğini söyler. Fahri yaşlı adamı geri kafalılıkla itham eder. Fahri'nin söylediklerini duymuş olan Memed Efendi, onun sözlerini duymamış gibi davranarak kendisini savunmaya başlar. Fakat dükkanın etrafına toplanan köylüler onun bütün dolandırıcılıklarını yüzüne vururlar.

Memed Efendi'nin, Kızı Onbaşıyla Evlenmeye İkna Etmeye Çalışması Dükkana gelen bir kız Memed Efendi'den toka ister. Memed Efendi kıza dükkanda toka olmadığını söyler. Bunun üzerine kız dükkandan ayrılır. Kızın peşine takılan Memed Efendi, onu kimsenin olmadığı bir yerde durdurur. Memed Efendi kıza Gül Ali'yle evlenmemesini ve aksi halde ömrü boyunca sefalet içinde yaşayacağını söyler. Karakol komutanı kızla evlenmek istemektedir. Memed Efendi kıza, karakol komutanının kendisine çok iyi bakacağını söyler. Kız Gül Ali'nin bu duruma çok kızacağını ve kendisinin öldürülebileceğini söyler. Memed Efendi kıza jandarmaların buna izin vermeyeceğini ve ülkede kanunların olduğunu söyler.

Memed Efendi'nin Köye Yerleşecek Olan Satıcıya Engel Olmaya Çalışması Sabah uyanır uyanmaz Durmuş Ağa'nın yanına giden Memed Efendi onu uyandırır. Memed Efendi Durmuş Ağa'ya Yeriyoşlu köyündeki çerçinin köyden kovulduğunu ve köye gelip dükkan açacağını söylediğini haber verir. Satıcı, Memed Efendi'nin mallarını sattığı fiyatın yarı fiyatına ürünlerini satacağını söylemiştir. Bundan dolayı Memed Efendi Durmuş Ağa'ya, gelir gelmez onun köyden kovulması için yalvarır. Memed Efendi'nin uzun ısrarları sonucunda Durmuş Ağa satıcıyla ilgileneceğini söyler.

Memed Efendi'nin Satıcının Arabasını Taşlatması Ertesi gün Kara Duran'la görüşen Memed Efendi, Yeriyoşlu'dan gelecek olan satıcının köyden kovulması için yardım ister. Karşılığında Kara Duran'ı evlendireceğine söz verir. Kara Duran, ırz düşmanı olarak kabul edilen satıcıyla ilgileneceğini söyler. Onların konuşmalarına Deli Süllü kulak misafiri olur. Camekanlı arabasıyla köye doğru ilerleyen satıcı, Kara Duran'ın topladığı çocuklar tarafından taş yağmuruna tutulur. Deli Süllü çocukların karşısına çıkar ve elindeki değnekle onları kovalar. Kara Duran Memed Efendi'ye yaşananları anlatır. Memed Efendi hazırlamış olduğu bir paketi Kara Duran'a verir ve onu Süllü'nün annesine oğlunu birkaç saatliğine köyün dışına çıkarması karşılığında vermesini söyler. Anne kendisinden istenen şeyi yapar. Süllü köye döndüğünde satıcıyı bir ağacın dibinde kederli bir halde otururken bulur. Arabasının camı kırılmış ve malları toprağa saçılmıştır. Deli Süllü Memed Efendi'nin dükkanına gider. Dükkandan birçok şey alır ve aldıklarını mendiline koyduktan sonra Memed Efendi'nin yüzüne tükürür.

Temalar

Hırs Yaşadığı köyde bir dükkan işleten Memed Efendi, köylülere fahiş fiyatlarla mal satmaktadır. Köylüleri borçlandırır ve bu sayede onlara istediği her şeyi yaptırır. Kendi çıkarları için başkalarını kullanır. Ağayla karakol komutanını kendi safına çekerek çıkarlarını korur. Yeriyoukşulu köyünden gelen satıcıya köyde ticaret yapma imkanı tanımaz ve onun arabasını tuttuğu bir adam aracılığıyla çocuklara taşlatır.

SÜPÜRGE

Kişiler

Reşid “Reşid çok uzun boylu, incecik (...)”. Elbistan’dan Çukurova’ya ırgatlık yapmaya gelmiştir.

Durmuş “Durmuş toparlak denecek kadar kısa, şişmandı”. Elbistan’dan Çukurova’ya ırgatlık yapmaya gelmiştir.

Veli Ağanın yanında sekiz yıldır ortakçı olarak çalışmaktadır.

Ağa Çiftliğin ve arazinin sahibidir.

Öykü

İki Arkadaşın Çiftliğe Varması Bahar yağmurlarından dolayı topraktan buharın yükseldiği bir havada Reşid ile Durmuş ikilisi Çukurova’daki bir ovada ilerlemektedirler. Uzun bir yolculuğun ardından iyice yorulmuşlardır. İkinci vakitlerinde oldukça yorgun bir halde çiftliğe girerler. Ardından uzun ve hangara benzer bir yapı görürler ve oraya doğru yönelirler. Yapının içinde çelimsiz ve bakımsız bir adamla karşılaşır.

İki Arkadaşın Veli Tarafından Karşılınmaları Adı Veli olan karakter onlara yorganlarını bırakmalarını ve ağadan sonra çiftlikteki en önemli kişinin kendisi olduğunu söyler. Veli onlara kimin tarafından gönderildiklerini ve adını kimden öğrendiklerini sorar. İki arkadaşın onun adını hiç duymadıklarını ve yoldan geçerken çiftliği görüp geldiklerini söylemeleri üzerine Veli çok kızar. Veli’nin adının duyulmamış olmasına bir hayli öfkeli olduğunu anlayan iki arkadaş ona, köyde onun adını çok kez duymuş olduklarını söylerler. Bunun üzerine Veli mutlu olur ve onları evine götürür.

Veli’nin Ağayı Övmesi Veli, Reşid ile Durmuş’u eşiyile tanıştırır. Veli eşinden misafirlere kahve ikram etmesini ister. Evin içinde neredeyse hiç eşya olmaması dikkati çeken ilk şey olur. Veli, Reşid ile Durmuş’a ne iş yapmak istediklerini sorar. İki arkadaş tutmalık yapmak istemektedirler. Veli misafirlerine çiftlikteki en iyi işi ayarlayacağını ve ağa tarafından çok sevildiğini söyler. Ağanın yanında sekiz senedir ortakçı olarak çalışmaktadır. Çiftlikte sözünün geçiyor olmasıyla övünür.

Veli’nin Kendisini Kandırıldığının Ortaya Çıkması Çiftliğe yeni gelmiş olan iki arkadaşına Veli, kendisini uzun uzadıya över. Fakat ağanın eşi ona öküzlerin altını ve evin önünü süpürmemiş olduğu için kızar. Veli, eline aldığı süpürgeyle söylene söylene temizlik yapmaya gider.

Temalar

Onur Son sekiz yıldır ağanın yanında ortakçı olarak çalışmış olan Veli, çalıştığı çiftlikte kendisinin oldukça önemli bir kişi olduğunu düşünmektedir. Çiftliğe çalışmak için gelmiş olan ırgatlara ağadan sonra çiftlikteki en önemli kişinin kendisi olduğunu söyler ve bununla gurur duyar. Kendisini uzun uzadıya metheder ve ağa tarafından ne kadar sevildiğini anlatır. Fakat uzun yıllar vermiş olduğu hizmetlerin karşılığında kendisine hala oldukça basit işler yaptırılmaktadır. Kendisini çalıştığı çiftliğin vazgeçilmez bir unsuru olarak görse de aslında oldukça kolay bir şekilde harcanabilecek bir konumdadır.

KEÇİ

Kişiler

Memed’in Karısı Ekmiş olduğu tarlanın ürün vermemesinden dolayı oldukça kederlidir.

Memed Ailesinin ihtiyaçlarını gidermek için Çukurova'ya gidip çalışmaya karar verir.

Keçi Aile ekmeğin yanına yalnızca onun sütünü katık etmektedir.

yk

Tarlanın rn Vermemiş Olması Bozkırın ortasında dikilmiş olan Memed'in karısı, eşelediği toprakta ekmiş olduğu tohumları kontrol etmektedir. Eline geçen tohumları dişiyle kontrol eden kadın karakter, bütün tohumların toprakta rmş olduklarını fark eder. Onca emeğin boşa gitmesi olması kadın karakteri dertlendirir.

Memed'in Çukurova'ya Gitmeye Karar Vermesi Toprağa ekilen tohumların filizlenmemesi zerine Memed, Çukurova'ya inip Meliha ablasının yanında çalışmaya karar verir. Eşinin oldukça zgn ve düşünceli olduğunu fark eden Memed onun moralini düzeltmeye çalışır. ukurova'da mutlaka iş bulacağını ve bir ay içinde eve para göndereceğini söyler. Memed'in karısı oldukça zgndr ve eşinin söylediklerine kulak asmamaktadır. Memed iki gün boyunca komşularından ailesinin bir aylık geçimini sağlayacak un ister. Fakat bütün köylülerin durumu onlarınkiyle aynıdır. Memed keçisini satmak istememektedir. Aradığını bulamamış bir halde evine dönen Memed keçinin önüne topladığı dalları koyar. Keçi önüne koyulan dalları hızlıca yemeye başlar.

Memed'in Çukurova'ya Doğru Yola ıkması Bir süre sonra Memed arkadaşlarıyla birlikte Çukurova'ya gitmek için hazırlanır. Memed keçiye bakar ve onun ne kadar çok süt verdiğini fark eder. Memed'in karısı eşini acı bir gülümsemeyle uğurlar. Eşini uğurladıktan sonra eve giren kadın oğlakla oynayan çocukları ondan uzaklaştırır. Zira keçinin sütü ailenin tek besin kaynağıdır.

Temalar

Umut Toprağa ekilen tohumların rmesi üzerine aile, besin ihtiyacını gidermek konusunda oldukça çaresiz kalır. Memed eşine Çukurova'ya ineceğini ve orada mutlaka bir iş bulup çalışacağını söyler. Meliha ablasının yanında alışabileceğinden oldukça umutludur. Memed her ne kadar geleceğe umutla bakıyor olsa da eşi gayet karamsar ve kederlidir. Ailesinin ihtiyaçlarını karşılayabilecek kadar para kazanma umuduyla Çukurova'ya doğru yola çıkan Memed, gelecekle ilgili umutlu olmaya çalışmaktadır.

SİNEK

Kişiler

Hasan Pirinç tarlalarının yanındaki bir tarlada çalışan erkek karakter sivrisineklerle mücadele etmektedir ve sıtma olmuş eşiyle ilgilenmeye çalışmaktadır.

Kadın Hasan'ın eşi olan kadın karakter sıtma hastalığıyla mücadele etmektedir. Maraşlıya pirinç tarlalarını yaptırmasına izin verdikleri için köydeki bütün erkeklere lanet eder.

yk

Sıcak ve Sıtma Sıcak ve boğucu bir Haziran ayında serin buğday yığınının içine elini sokan Hasan, sıcak havadan ve sivrisineklerden korunmaya çalışmaktadır. Harman yerinin serin toprağına yatmış ve krk gibi solumakta olan eşiyle ilgilenmeye gayret eder. Çalıştıkları tarlanın hemen yanında tepelere kadar uzanan pirinç tarlaları bulunmaktadır.

Kadın'ın Sıtma Olması ve Sivrisineklerden Korunmaya alışması Kadın Hasan'a sivrisineklerden bunaldığını ve emilecek kanının kalmadığını söyler. Kadın eve gitmek istemektedir. Fakat Hasan eşine evin tarladan daha kötü olduğunu ve buğdayın başında beklemek zorun olduklarını söyler. Kadın saman yığınının içine girip sivrisineklerden korunmayı önerir. Hasan Kadın'a samanların içinde sıcağın duramayacaklarını ve nefes alamayacaklarını söyler. Kadın saman yığının içine girer ve eşinin de girmesini ister. Bir süre sonra kadın sıcağın boğulacak hale gelir fakat sivrisineklerin saldırılarına maruz kalmak da istememektedir. Sıtmaya yakalanmış olan Kadın titremektedir ve nefes almakta zorlanmaktadır. Hasan da Kadın'ın yanına uzanır fakat kısa bir süre sonra sıcağın dolaylı samanların arasından çıkar. Sıcağa daha fazla dayanamayan Kadın da dışarıya çıkmak zorunda kalır.

Kar Uğruna Halk Sağlığının Tehlikeye Atılması Zengin bir ağanın yeğeni olan Maraşlı, bölgedeki arazinin büyük bir bölümünü pirinç tarlasına çevirmiştir. Kadın Hasan'a Maraşlıya engel olmaları gerektiğini ve hükümete şikayette bulunup tarlaları kaldırtabileceklerini söyler. Pısrıklıklarından dolayı köydeki bütün erkekleri suçlar. Hasan Kadın'a Maraşlının oldukça zengin ve nüfus sahibi olduğunu söyler. Kadın en azından bir cibinlik alabileceklerini söyler. Hasan Kadın'a sokulur ve onunla sevişmeye başlar. Daha sonra yarın hükümete şikayette bulunacağını söyler.

Temalar

Açgözlülük İnsanların yaşadığı bir bölgede büyük çaplı pirinç tarlaları ekmiş olan Maraşlı, sivrisineklerle bağlı olarak sıtmanın yaygınlaşmasına sebep olmuştur. Bölgede çalışan ırgatlar sıcakla ve sıtmayla mücadele etmek zorunda kalmışlardır. Servetini ve nüfusunu kullanarak kendi çıkarlarını geliştirmek amacıyla bölgede yaşayan emekçi halkın sağlığını tehlikeye atmıştır. Mevsimlik işçiler oldukça zor koşullar altında çalışmaktadırlar.

HANÇER

Kişiler

Hüseyin Kendisini hırsızlıkla itham eden ve eşiyle yattığını söyleyen Elciyi öldürmek istemektedir.

Ali Hüseyin'e Elcinin söylediklerini iletir ve onu sakinleştirmeye çalışır.

Elci Hüseyin'i hırsızlıkla itham eder ve eşiyle yattığını söyler.

Öykü

Hüseyin'in Öfkesi Kendisini Muharrem Ağa'dan pamuk çalmakla itham eden Elciden intikam almak isteyen Hüseyin, oldukça öfkeli ve derin düşüncelere dalmış bir halde tarlalar arasında ilerlemektedir. Onu yürürken gören ırgatlar endişeli bir şekilde ona bakmaktadırlar.

Hüseyin'in Ali'yi Sorgulaması Ali'yle karşılaşan Hüseyin, Elcinin neler söylemiş olduğunu sorar. Elci, Hüseyin'in çalmış olduğu bir çuval pamuğu ağanın önüne dökmüş ve ırgatlara onun eşiyle yatmış olduğunu söylemiştir. Hüseyin Ali'ye söylenen şeylerin doğru olup olmadığını sorar. Ali Hüseyin'e çekimsiz bir şekilde cevap verir.

Hüseyin'in Elciyi Öldürmeye Niyetlenmesi Gece vakitlerinde harmanların yanında yatan ırgatların yanına gelen Hüseyin, Elcinin cibinliğine girer. Elci horlayarak uyumaktadır. Hüseyin belindeki hançeri çeker ve onu öldürmek ister. Fakat heyecanından ve endişesinden dolayı elindeki hançer ağırlaşır ve kalp atışları kulakların duyabileceği kadar hızlanır. Hançeri toprağa saplayan Hüseyin koşarak köye doğru ilerler.

Temalar

İntikam Hüseyin, kendisini ağanın önünde rezil eden ve ırgatlara eşiyle yatmış olduğunu söyleyen Elciden intikam almak ister. Öfkeden kudurmuş bir halde gece vakitlerinde onun cibinliğine girer. Elindeki hançerle Elciyi öldüreceği sırada insan öldürmenin ağır sorumluluğu kendisini hissettirir. Hüseyin Elciyi öldüremez ve köye gider.

BEYAZ PANTOLON

Kişiler

Mustafa Ayakkabı tamirciliği yapan Usta'nın yanında çırak olarak çalışmaktadır. Beyaz bir pantolon alma hayaliyle Hasan Bey'in tuğla ocağında üç gün boyunca çalışır.

Usta Ayakkabı tamircisidir ve Mustafa'nın ustasıdır.

Hasan Bey Tuğla ocağının sahibidir. Üç günlük çalışma süresi karşılığında Mustafa'ya günlük bir buçuk lira vereceğine söz verir.

Cumali Tuğla ocağı ustasıdır. Mustafa'ya oldukça kötü davranır ve onun hakkını gasp eder.

Öykü

Mustafa'nın Hayalleri ve Hasan Bey'den İş Teklifi Alması Oldukça sıcak bir havada, ustasıyla birlikte atölyede ayakkabı onaran Mustafa, dükkanın karşısındaki bir ağacının gölgesinde yatan köpeği izlemektedir. Tamir etmeye çalıştığı ayakkabıyla uğraşmaktan hayli sıkılmıştır. Zira elindeki ayakkabı tamir etmiş olduğu ayakkabıların en hasarlı olanıdır. Mustafa Usta'ya elindeki ayakkabıyı tamir edemeyeceğini söyler. Usta'ysa Mustafa'ya çalışmaya devam etmesini ve ayakkabıyı tamir etmeye çalışmasını söyler. Akşamüstü Usta'nın zengin bir arkadaşı olan Hasan Bey atölyeye gelir. Hasan Bey Usta'dan Mustafa'nın birkaç günlüğüne tuğla ocağında çalışmasını ister. Üç gün sürecek olan işten günlük bir buçuk lira alınacaktır. Mustafa Hasan Bey'e çalışmak istediğini fakat annesinden izin alması gerektiğini söyler. Hasan Bey Mustafa'ya yarın sabah ocakta Cumali'yi bulmasını söyler. Uzun bir süredir Mustafa, bir ayakkabı ve beyaz bir pantolon almak istemektedir. Ayakkabı tamirciliğinden kazandığı parayla istediklerini alabilmesi aylarını alacaktır. Ocakta çalışacağı üç günün karşılığında alacağı parayla ayakkabı ve beyaz pantolon satın alabilecektir.

Mustafa'nın Annesini İkna Etmesi ve Cumali'yle Tanışması Mustafa annesinden ocakta çalışmak için izin ister. Anne Mustafa'ya ocakta üç gün boyunca hiç uyuyamayacağını ve çok yorulacağını söyler. Oğlunun ne kadar uykucu olduğunu bilen anne Mustafa'ya çalışması için izin vermek istemez. Fakat Mustafa Tefik Bey'in oğlunun giydiği kıyafetlerden bahseder ve kendisinin de onunki gibi kıyafetleri olabileceğini söyler. Gözyaşları içinde oğluna sarılan anne ona çalışması için izin verir. Oğlunun çalışkanlığından oldukça umutlu olan anne, Mustafa'nın ileride güzel şeylere sahip olacağından emindir. Babası hayatta olsaydı onu en iyi okullarda okutmuş olacağını söyler. Ertesi sabah Mustafa, gün doğar doğmaz ocağa gider ve öğle vakitlerine doğru Cumali ocağa gelir. Çocuğu ocağın önünde gören Cumali ona ne istediğini sorar. Cumali'nin öfkeli mizacından korkan Mustafa, çekimser bir şekilde kendisini Hasan Bey'in göndermiş olduğunu söyler. Cumali, ocakta çalışması için bir çocuğu gönderen Hasan Bey'e çok kızar. Cumali Mustafa'ya ocak yakamayacağını ve evine geri dönmesini söyler. Mustafa Hasan Bey'den parasını peşin olarak aldığını ve artık geri dönemeyeceğini söyler. Mustafa'ya ağız dolusu küfür eden Cumali istemsiz bir şekilde ondan işbaşı yapmasını ister.

Mustafa'nın Ocakta Çalışması ve Yaşadığı Zorluklar Gün boyunca alev içinde yanan ocağa çalı atan Mustafa, öğle sıcaklarının da kendisini hissettirmesiyle birlikte ayakta duramayacak hale gelir. Cumali Mustafa'yı sürekli kontrol eder ve çocuk her ne kadar elinden geleni yapıyor olsa da onun çalışmasından tatmin olmaz. Özellikle geceleri çalışmaya devam eden Mustafa gündüzleri uyumaktadır. Fakat kendisinden uyumaması istenmiştir. Birkaç defa ocağı kontrol etmeye gelen Hasan Bey Mustafa'yı devamlı olarak uyur halde görmüştür. Çünkü gündüzleri Cumali, geceleriye Mustafa çalışmaktadır. Üç günlük yorucu bir çalışmanın ardından Mustafa evine döner. Annesi onun perişan halini görünce üzülür.

Mustafa'nın Emeğinin Karşılığını Alamaması Usta'nın Ona Sahip Çıkması Vayis Usta'ya gerekli malzemeleri götürür ve pantolon dikmesini ister. Aradan birkaç gün geçmiş olmasına rağmen Hasan Bey Mustafa'nın emeğinin karşılığını vermemiştir. Atölyenin önünden geçen Hasan Bey'i gören Usta, ondan Mustafa'nın hakkını ister. Hasan Bey Usta'ya bir günlük çalışma ücreti verir. Hasan Bey Usta'ya Mustafa'yı sürekli uyurken gördüğünü ve bütün işi Cumali'nin yapmış olduğunu söyler. Mustafa Usta'ya geceleri çalıştığını söyler fakat hakkını aramakta ısrar etmez. Usta Mustafa'ya artık iyi pençe yaptığını ve haftalığını bir liraya yükselttiğini söyler. Usta Mustafa'ya Vayis Usta'ya verilmesi gereken parayı verir ve üç hafta boyunca karşılıksız olarak çalışacağını söyler. Ustasının yapmış olduğu iyilik karşısında Mustafa mutlu olur.

Temalar

Açgözlülük Mustafa, Cumali'yle birlikte üç boyunca tuğla ocağında gece gündüz demeden çalışır. Mustafa, yapmış olduğu işten elde edeceği gelire kendisine beyaz bir pantolon ve ayakkabı almayı hayal eder. Mustafa iş ahlakına gayet bağlı bir şekilde kendisinden istenen işi yapar. Fakat ondan yaşça büyük olan Cumali Hasan Bey'e Mustafa'nın sürekli uyumuş olduğunu ve bütün işi kendisinin

yapmış olduğunu söyler. Böylece Mustafa'nın alması gereken ücreti kendisi almış ve çocuğun emeğinin karşılığını gasp etmiştir.

Takıntı Beyaz pantolon ve ayakkabı almayı takıntı haline getirmiş olan Mustafa, kendi sağlığını tehlikeye atarak ağır işler yapmayı göze almıştır.

HALİS SERKİSOF

Kişiler

Hacı Çok sevdiği eşeği karşılığında bozuk bir köstekli saat satın alır. On beş yıldır elcibaşılık ve ırgatçıbaşılık yapmaktadır.

Darendeli Hacı'ya bozuk köstekli saati satan satıcıdır.

Kara Ayşe ırgatları Hacı'ya karşı kıskırtan bir ırgattır.

Kör Memed Ali Eski bir saat tamircisidir. Hacı bozuk saatini tamir ettirmek için ona gider. Memed Ali Hacı'ya saatin gayet iyi çalıştığını ve onun halis Serkisof olduğunu söyler.

Öykü

Hacı ve Boz Eşeği Hacı, bindiği boz eşeğinin rahvan yürüyüşünden oldukça hoşlanmaktadır. Eşeğinin uysallığından ve karakterinden oldukça memnundur. Hacı boz eşeğini, dünyanın en güzel atlarına bile değişmeyeceğini söyler. Eşeğinin üzerinde ırgatları teftiş eden Hacı, çalışanlardan tarafından alay konusu olur. Onu gören ırgatlar gülmeden duramazlar. ırgatlara oldukça sinirlenen Hacı Kara Ayşe'nin onları kıskırttığını düşünmektedir. Kara Ayşe kendisini savunur ve Hacı'ya kızar.

Hacı'nın Eşeği Karşılığında Saat Alması Çalışma saatlerinin belirsizliğinden oldukça bunalmış olan ırgatlar Hacı'ya bir saat alması gerektiğini söylerler. Darendeli olduğu düşünülen bir meyve satıcısı, babasından kalmış olan bozuk bir saati uzun zamandır satmaya çalışmaktadır. ırgatların saat istediklerini duyan Darendeli onlara köstekli saatini gösterir ve onu ne kadar sağlam bir mal olduğu konusunda över. On beş yıldır elcibaşılık ve ırgatçıbaşılık yapan Hacı, saatin ne kadar önemli olduğunu bilmektedir. ırgatların da ısrarı üzerine Hacı boz eşeği karşılığında saati alır.

Saatin Bozuk Olduğunun Anlaşılması Bir süre sonra Hacı saatin çalışmadığını fark eder. Darendeliden aldığı zaman saatin çalıştığını görmüş olan Hacı, onu kendisinin bozduğunu düşünür. Kendisinin saate sahip olabilecek bir insan olmadığını ve bu yüzden saatin bozulduğunu düşünür. Ertesi sabah Hacı çarşıya gider ve bütün saatçilere saatini gösterir. Saatçiler saatin tamir edilemeyecek kadar bozuk olduğunu söylerler. Umutsuzluk içinde köye doğru yönelen Hacı'nın aklına Kör Memed Ali gelir. Hacı Kör Memed Ali'ye gidip saatini gösterir. Kör Memed Ali saatin elinde salları ve saat çalışmaya başlar. Kör Memed Ali Hacı'ya saatin gayet iyi çalıştığını ve onun halis Serkisof olduğunu söyler.

Hacı'nın Saat Çalışıyormuş Gibi Davranması Hacı saatinin bozuk olduğunu anlamıştır fakat kimsenin kendisiyle dalga geçmesine izin vermek istemediği için saat çalışıyormuş gibi davranır ve Darendeliye hayır duaları okur. Hacı kendi yapmış olduğu hesaplarla ırgatlara saati söyler. Köyde saati olan tek kişi Hacı olduğu için herkes saatin kaç olduğunu ona sorar. Bir gün ırgatların bir saatlik molasını on beşinci dakikada bitiren Hacı'ya ırgatlar çok sinirlenirler. ırgatların onun saatinin bozuk olduğunu söylemeleri üzerine Hacı sinir küpüne döner. O günden sonra Hacı ırgatların bir saatlik molasını bir buçuk saate çıkarır. Hacı dahil herkes saatten çok memnundur ve Darendeliye hayır duaları okunur.

Temalar

Onur ırgatların çalışma saatlerinin belirsizliğinden şikayet etmeleri üzerine Hacı, boz eşeği karşılığında bir saat satın alır. Fakat saatin bozuk olduğunun anlaşılmasının ardından Hacı, onu yaptırmaya çalışır. Saatin yaptırılmaması üzerine Hacı, alay konusu olmamak için saat çalışıyormuş gibi davranır ve vakitleri kendisi hesaplamaya başlar. Başkaları tarafından alay konusu olmak

istemeyen Hacı kendi uydurduğu bir yalanın içinde yaşamaya başlar ve buna kendisi de inanır. Fakat Hacı'nın hesaplamış olduğu vakitlerden herkes çok memnundur.

YEŞİL KERTENKELE

Kişiler

İbrahim “Yarı aydınlıkta çocuğun görünen yüzü kuru, inceydi. Yanmış kavrulmuş görünüyordu. On birinde, çok çok on ikisinde gösteriyordu ya, boyu upuzundu. Eski pantolonu dizine kadar lime limeydi. Dizinden aşağı yırtıklar sarkıyordu. Göğsü boydan boya açıktı. Yenleri de yırtıktı”. Annesi tarafından ırgatlardan alınıp evlat edinilmiştir. Hiç tanımadığı babasıyla ilgili hayali hikayeler anlatır.

Anlatıcı Birkaç aydır Ege'deki bir köyde sünger avcılığı yapan bir yabancıdır.

Öykü

İbrahim'in Kimseye Görünmeden Sahile Gitmesi Tanyeri ışımadan önce uyanan İbrahim, annesine haber vermeden evden çıkar. Köyün çıkışında bulunan bir yokuşun önüne gelince soluklanır ve kimseye görünmeden sahile ulaşmak için epey çaba sarf eder. Sahilde martı yuvalarına bakan ve martı yavrularıyla ilgilenen İbrahim, ilgi gösterdiği hayvanlara oldukça düşkündür. Sukabağından yaptığı kafesin içinde bir kertenkele ve yavru bir kaplumbağa beslemektedir. Denize yakın bir mağarada bulunan kırlangıç yuvasındaki yavrularla da yakından ilgilenmektedir. Kısa bir süre önce sahilde boş bir tekne bulmuş ve annesinin aldığı oltalarla balık tutmaya başlamıştır. Köyün diğer balıkçılarıyla karşılaşmaktan sürekli olarak kaçınmaktadır.

İbrahim'in Fotoğraf Çeken Yabancıyla Karşılaşması Birkaç aydır köyde sünger avlamak için bulunmuş olan yabancı, evine geri dönmek için sabah erkenden kalkmış ve kasabanın yolunu tutmuştur. Köyün yokuşunu tırmandığı sırada İbrahim'i görür ve ona seslenir. İbrahim adamın köylülerden biri olmadığını anladığında saklandığı çalılıktan çıkar ve adamla konuşmaya başlar. İbrahim yabancıyı birkaç kere çocukların fotoğraflarını çekerken gördüğünü söyler ve kendi fotoğrafının da çekilmesini ister. Ardından babasının ne kadar iyi bir balıkçı olduğundan bahsetmeye başlar. İbrahim'e göre babası bölgenin en ünlü ve en yetenekli balıkçısıdır. Denizin metrelerce altına dalabilmekte ve süngerlerin yerini kolaylıkla bulabilmektedir. Babasının, Arap adıyla hitap edilen bir balıkçıdan oldukça iyi olduğunu ve babasının kıskanıldığını söyler. İbrahim babasının balıkçılığını uzun uzadıya över ve bölgedeki balıkçılık faaliyetlerinden bahseder.

İbrahim'in Babasının Olmadığının Anlaşılması Uzaktan kendisine seslenen balıkçıları duyan İbrahim oradan kaçarak uzaklaşır. Yabancıyla konuşan balıkçı onun daha önce kimseye konuşmadığını ve onunla konuşmuş olmasını tuhaf bulduğunu söyler. İbrahim bir kadın tarafından evlat edinilmiştir ve babası yoktur. Köyün çocukları onun yetimliğiyle sürekli alay etmişlerdir.

Temalar

Ötekileşme Doğumunun ardından terk edilmiştir ve annesi onu ırgatlardan alarak evlat edinmiştir. Yetim olmasından dolayı köydeki çocuklar tarafından alay edilen ve dışlanan İbrahim, yalnız başına sahile gidip hayvanlarla ilgilenecek vakit geçirmektedir. İnsanlardan sürekli kaçmaktadır ve sosyal hayattan neredeyse tamamen kendisini soyutlamıştır. Bir babasının olmamasının eksikliğini hayatı boyunca yaşamış olan İbrahim, kendi hayal dünyasında hayali bir baba yaratmış ve onun gerçek olduğuna inanmıştır.

BANA BAK, KARDAŞ!

Kişiler

Sarı Mahmud “Şapkası, şalvarı, mintanı, ceketini, ayakkabısı yepyeni, pırıl pırıldı. Fabrikadan şimdi çıkmış gibi. Mintanı sarı çizgiliydi”. İzmir'de çalışıp istediği kadar para biriktirdikten sonra köyüne doğru yola çıkmıştır.

Delikanlı Nişanlısı hasta olan ve onu tedavi ettirmeye çalışan tren yolcularından biridir.

Döndülü

Delikanlının hasta olan nişanlısıdır.

Öykü

Sarı Mahmud'un Nişanlılarla Karşılaşması

Sarı Mahmud, iki öküz parası kazanmak için gittiği İzmir'de istediğinden daha fazla para kazanmış ve köyüne geri dönmek için tren istasyonuna gelmiştir. İstasyon oldukça kalabalıktır. Trene binen Sarı Mahmud insanların ayaklarına basarak koltuğuna ulaşır ve yerine oturur. Önündeki hasta görünümlü bir kıza gözünü dikerek bakmaktadır. Bir süre sonra kızın yanında bir delikanlının olduğunu ve onun kendisine gözlerini dikmiş olduğunu fark eder. Sarı Mahmud, önünde oturan delikanlıdan gözlerini kaçırmaya çalışır. Camdan dışarıya baktığında engin ovaları ve hayvanları görür.

Döndülü'nün Hastalığı

Delikanlının ona hala gözlerini dikerek baktığını fark eden Sarı Mahmud, tren istasyonundan yirmi beş kuruşa satın aldığı yeşil soğanlardan ona ikram etmek ister. Fakat delikanlı Sarı Mahmud'un söylediklerine cevap vermez. İsrarları üzerine delikanlının sinirlendiğini ve iç çektiğini fark edince susar. Kızın hasta olduğunu fark eden Sarı Mahmud delikanlıya onun sıtma olup olmadığını sorar. Bir süre sonra delikanlı Döndülü'nün bir süredir hasta olduğunu ve hastalığının ne olduğunu hiçbir doktorun teşhis edemediğini söyler. Delikanlı nişanlısıyla birlikte köye dönmektedir. Sarı Mahmud, İzmir'de on tane öküz satın alabilecek kadar para kazandığını ve köye döndüğünde satın alacağı şeyleri söyler. Başlarda delikanlının yüzündeki tırpan yarasına baktığını sanmış ve bundan dolayı sinirlenmiştir. Mıstık Ali'yle kavga etmiş olan Sarı Mahmud'un yüzünde bir tırpan yarası kalmıştır.

Sarı Mahmud'un Çifti Köyüne Davet Etmesi

Delikanlı yaşadıkları köyün oldukça sıcak ve kurak olduğunu söyler. Sarı Mahmud ise köylerinde çokça çam ağacı bulunduğunu ve hayvanlarının oldukça verimli olduklarını söyler. Delikanlının içinde bulunduğu duruma üzülen Sarı Mahmud ona, nişanlısıyla birlikte köyüne gelmelerini önerir ve onlarla orada ilgileceğini söyler. Köyün havasının Döndülü'ye iyi geleceğini düşünür ve çam ağaçlarından çıkarılan yalabukları yiyerek onun iyileşeceğine inanır. Tren nişanlıların ineceği istasyonda durur. Sarı Mahmud delikanlıya onları köyde bekleyeceğini söyler. Delikanlı nişanlısıyla trenden iner ve istasyonda oturduğu yerde yeniden derin düşüncelere dalar. Yaşadığı köyün adını söylemeyi unutmış olan Sarı Mahmud delikanlıya seslenerek Hunu köyünde oturduğunu söyler. Fakat delikanlı onun sesini duymamıştır.

Temalar

Arayış

Döndülü, delikanlıyla nişandıktan sonra teşhisi konulamamış bir hastalığa yakalanmıştır. Delikanlı Döndülü'yü birçok doktora muayene ettirmiş fakat hastalığının ne olduğu tespit edilememiştir. Döndülü sürekli bitkin ve uyuklar bir haldedir. Onun durumuna üzülen delikanlı da sürekli olarak derin düşüncelere dalmış ve kederli bir haldedir. Sarı Mahmud nişanlıları köyüne davet eder ve köyün havasının Döndülü'ye çok iyi geleceğini söyler. Fakat Sarı Mahmud delikanlıya hangi köyde yaşadığını söylemeyi unutmuştur.

YOLDA

Kişiler

Arabacı

"Arabacı küçücük, kısacık boylu, zayıf, ama sıırım gibi, ince boynunun damarları dışarı fırlamış, çok kalın kara kaşlı biriydi. Kara bir şalvar, ot ipekten sarı bir mintan giymişti. Kasketi yeniydi. Sağ yanına eğmişti".

Dal Emine

"İri, kara gözlüydü. Yüzü kıpkırmızı, ateşe kesmişti. Alı al, moru mordu. Kalın dudaklıydı. Geniş yüzüne göre çene çok incekti. Sivriydi. Yani güzel bir kadındı, kadın. Bilekleri kalın, kalçaları dolgundu. Uzun boynunda boncuk boncuk tozlu ter birikmişti".

Öykü

Arabacının Kadınla Tanışması

Sabahın erken saatlerinde at arabasına binip yola çıkmış olan Arabacı, cebindeki paraları çıkarıp saymaya başlar. Şerbet, buz ve ekmek alabilmek için on iki liraya ihtiyacı vardır. Fakat kendisinde dokuz lira bulunmaktadır. İsteddiği şeyleri satın alabilmek için yeterli parası yoktur fakat bu durumu dert etmeden yola devam eder. Yorulmuş olan atlarının boyunları düşmüştür ve yavaş ilerlemektedirler. Atlar yol kenarındaki mısır tarlasından ağızlarıyla mısır koparıp

yemektedirler. Öğle vakitlerine doğru havanın iyice ısınmasıyla birlikte atlar bir dut ağacının altında kendi istekleriyle dururlar. Arabacı yol üzerinde almış olduğu kadına ilk defa arkasını dönüp bakar.

Arabacının Kadının Boşanmış Olduğunu Öğrenmesi Arabacı çıkınından çıkardığı yiyecekleri kadına ikram etmek ister. Fakat kadın arabacıya yüz vermez. Ardından çıkınından çıkardığı iki şeftalini ona uzatır. Kadın şeftalileri alıp yemeye başlar. Arabacı kadına nereden gelip nereye gittiğini sorar. Kadın kasabaya bir takım işlerini halletmeye gitmiştir ve köyü olan Kıtımtılı'ya geri dönmektedir. Arabacı Hemite köyündendir. Kıtımtılı'yla Hemite arasında iki köy bulunmaktadır. Arabacı kadına kasabaya neden gitmiş olduğunu sorar. Kadın sorulan soruya cevap vermeyince arabacı biraz sinirlenir. Fakat daha sonra kadın, kocasının kendisini boşadığını ve evraklarını almak için kasabaya gitmiş olduğunu söyler. Kadının güzelliğini gören arabacı, kocasının akılsız bir adam olduğunu söyler.

Arabacıyla Kadının Arasında Bir İlişkinin Başlaması Arabacı arabasını Karalı köyüne yönlendirir. Fakat köyün yolu çok az kullanıldığı için kamışlarla doludur. Arabanın tekerleri kamışlara takılır. Arabacı arabayı kamışlardan kurtarmak için aşağıya iner. Aşağıya inen arabacı kadının bileklerinden tutup onu kendisine doğru çeker. Arabacıdan kurtulan kadın arabadan inip köye doğru yürümeye başlar. Arabacı kadını yeniden yakalar ve ona yalnız yaşadığını, tarlalarının ve hayvanlarının olduğunu söyler. Arabacının yalnız yaşadığını ve mülk sahibi olduğunu öğrenen kadın sakinleşir. Ardından ikili kamışlığın kuytuluk bir yerine giderler. Daha sonra yeniden yola çıkılır ve Kıtımtılı köyüne gelinir. Fakat kadın Kıtımtılı köyünde inmez ve Hemite'ye doğru yola devam ederler.

Temalar

Arayış Tarlası ve hayvanları olan arabacı, uzun zamandır yalnız yaşamaktadır ve kendisini işine vermiştir. Yolda karşılaştığı bir kadının güzelliğinden etkilenir ve onun boşanmış olduğunu öğrenir. Arabacı kadına yalnız olduğunu söyler ve onunla birlikte olabilmek için hamle yapar. Eşinden yeni boşanmış ve dul kalmış olan kadın da kendisi için uygun bir eş bulmuştur. Kadın kendi köyüne gitmek yerine, arabacıyla birlikte onun köyüne gider.

KALEMLER

Kişiler

Rüstem Çavuş Çöpçülük yaparak ailesini geçindirmektedir. Çöplükte bulduğu kalemleri kızı Neriman'a getirir. Evini ve bahçesini çok sevmektedir. "Rüstem Çavuş koskocaman pos bıyıklı, gözlerinin içi gülen, canlı, şakacı, yaşam dolu, sevgi dolu, Sivasın Zara ilçesinden bir kişidir. On yıldır da İstanbulda çöpçüdür. Çöpçü çavuşluğuna bundan dört yıl önce yükselmiştir. Çöpçü çavuşu olduktan sonradır ki, bizim evin yanındaki arsayı aldı, önce arsaya üç tane kavak dikti".

Anlatıcı Yazarın sözcülüğünü yapmaktadır. Olaylar onun bakış açısından aktarılır.

Neriman Rüstem Çavuş'un kızıdır. "Kızları daha büyücek, durgun, hiç konuşmaz, hep ince ince gülümser, utangaç, tatlı, kederli yüzlü bir kız... İncecik çenesi, kalın dudakları daha şimdiden onu büyük biri gibi gösteriyordu. Tavırları da öyleydi".

Öykü

Anlatıcının Rüstem Çavuş'la Tanışması Çöplükler, şehirlerin en önemli mekanlarından biridir. Bir şehri tanımanın en iyi yolu onun çöplüklerini görmektir. İstanbul her ne kadar destanlaştırılmış ve kadim bir şehir olsa da çöplükleri onun gerçek yüzünü yansıtmaktadır. İstanbul'un en eski sakinleri olan martılar çöplüklerin içinde yaşam mücadelesi vermektedirler. Anlatıcı Çöpçübaşı Rüstem Çavuş'la tanışmasının ardından onun iş yerini daima merak etmiştir. Evine ve ailesine özen gösteren, yaşam dolu ve neşeli bir karakter olan Rüstem Çavuş anlatıcının dikkatini çekmiştir. Anlatıcı Rüstem Çavuş'un çaldığı türkülerini dinlemeyi çok istemiş fakat Rüstem Çavuş onun yanında saz çalıp türküyü söylemekten daima çekinmiştir.

Rüstem Çavuş'un Neriman İçin Çöplükten Kalem Toplaması Bir gün anlatıcı, Rüstem Çavuş'un çalıştığı yeri görmek ister. Rüstem Çavuş anlatıcının bu isteğinden dolayı çok sevinir ve onu şehrin çöplüğüne götürür. Çöplükte, şehirde yaşayan insanlara ait her şeyi bulabilmek mümkündür. Bir şehrin insanlarını tanımanın en iyi yolu çöplüklerini görmektir. Çöpçüler çöplerin arasında buldukları

değerli eşyaları kendi aralarında paylaşmaktadırlar. Fakat Rüstem Çavuş için çöplükte bulunan en değerli eşya kalemdir. Her gün topladığı rengarenk kalemleri kızı Neriman'a götürmektedir. Neriman Rüstem Çavuş'un getirdiği kalemlerle çok mutlu olur ve onun her gün ne kadar kalem getireceğini tahmin eder.

Neriman'ın Kalemleri Okula Götürmesi ve Hırsızlıkla Suçlanması İlkokul beşinci sınıfta okuyan Neriman'ın sınıf arkadaşlarının oldukça güzel kıyafetleri ya da eşyaları vardır. Neriman'ın da her biri birbirinden farklı kalemleri vardır fakat kalemler çöpten çıkarıldığı için onları okula getirip arkadaşlarına göstermeye utanır. Bir gün kalemleri arkadaşlarına gösterebileceği bir fikir aklına gelir. Arkadaşlarına, tanıdığı kırtasiyecilerden biri olan Erol'la akraba olduğunu ve kalemleri onun hediye ettiğini söyleyecektir. Neriman bir çanta dolusu kalemle okula gelir ve onları arkadaşlarına gösterir. Çocuklar Neriman'ın kalemlerine hayli ilgi gösterirler. Fakat bakkalın oğlu Zühtü kalemlerden birinin kendisine ait olduğunu iddia ederek Neriman'ı şikayet eder. Öğretmen Neriman'ın bütün kalemlerini görmek ister. Öğretmen Neriman'a bir çanta dolusu kalem nereden bulduğunu sorar. Neriman öğretmene kalemlerin kırtasiyeci Erol tarafından hediye edildiğini söyler. Neriman'ın yalan söylediğini anlayan öğretmen ondan velisini okula çağırmasını ister.

Neriman'ın Okuldan Atılması ve Ailenin Kederi Gözyaşları içinde eve gelen Neriman ebeveynlerinden, öğretmene kalemlerin Erol tarafından hediye edildiğini söylemelerini ister. Rüstem Çavuş Neriman'a çöpten çıkan kalemleri kullanmanın utanılacak bir şey olmadığını ve hırsızlığın daha kötü bir şey olduğunu söyler. Fakat Neriman kalemlerin çöpten toplandığını arkadaşlarının öğrenmesi durumunda kendisini öldüreceğini söyler. Rüstem Çavuş Neriman'ın kendisine zarar vermesinden korkar ve öğretmene onun istediği şeyleri söyler. Fakat yapılan soruşturma sonucunda Neriman'ın hırsızlık yaptığına karar verilir ve Neriman okuldan kovulur. O günden sonra evin neşeli ortamı da tamamen bozulur ve anlatıcı Rüstem Çavuş'u bir daha görmez.

Temalar

Ötekileşme Çöpçübaşı olarak çalışarak ailesinin geçimini sağlayan Rüstem Çavuş, kızını mutlu etmek için çöplükten bulunduğu kalemleri kızı Neriman'a götürmektedir. İlkokul beşinci sınıfa giden Neriman, sınıf arkadaşlarının sahip olduğu güzel eşyaları görünce onlara rengarenk kalemlerini göstermek ister. Fakat kalemlerini okula götürdüğü zaman arkadaşları ve öğretmenleri tarafından hırsızlıkla suçlanır. Bundan dolayı okuldan atılır. Yazar, anlatı aracılığıyla verilmiş istenen iletiyi çöplük eğretilmesiyle kuvvetlendirir.

TURNALAR

Kişiler

Gülbahar "Sıkı memeleri dimdik, beli gene ipincecik, kalçaları dolgun ve şehvetliydi. Kalın kıpkırmızı dudakları, çakır ela gözleri onun olağanüstü arzulu bir kadın olduğunu bir bakışta belli ediyordu". Gurbete giden eşi dokuz yıldır köye dönmemiştir. Eşinin döneceği günü sabırsızlıkla beklemektedir ve cinsel arzularına hakim olamamaktadır.

Mahmut "Mahmut yakışıklı adamdı. Uzun boylu, kalın dudaklı, büyük, yakıcı kara gözlüydü. Tüm şu köy tanıktır ki, Mahmut kadar yakışıklı bir insan gelmemiştir bu dünyaya". Geçim sıkıntısı yüzünden şehre çalışmak için gitmiştir. Bir fabrikatörün kızıyla evlendiği ve oldukça zengin olduğu söylenmektedir.

Öykü

Gülbahar'ın Mahmut'a Olan Hasreti Yaşanan geçim sıkıntısı nedeniyle Gülbahar'ın eşi dokuz yıl önce şehre gitmiştir. Beş dönümlük tarlaya pamuk ekmiş olan Gülbahar, onları biçmek için gece vakitlerinde tarlaya gelir. Eşinin yakında köye döneceği söylentilerinden dolayı oldukça heyecanlıdır. Fakat aradan geçen uzun süre zarfında erkeksizlikten dolayı cinsel arzuları iyice kabarmış ve özlem duygusu onu oldukça yormuştur. Zaman zaman cinsel dürtülerine hakim olamayan Gülbahar başka erkeklerle birlikte olmak istemişse de evliliğine olan sadakatine ihanet etmek istememiştir. Bazı erkekler geceleri onun evine gizlice girip onunla birlikte olmaya çalışmışlardır. Fakat Gülbahar onun ırzına geçmeye çalışan her erkeği dövmüş ve bağlayıp kapının önüne koymuştur.

Mahmut'un Fabrikatör Kızıyla Evlenmesi Çalışmak için şehre giden Mahmut dokuz yıl boyunca köye dönmemiştir. Gitmeden önce beş dönümlük tarlasını Gülbahar'a emanet etmiş ve ona istediği şeyi yetiştirebileceğini söylemiştir. Köylüler arasında Mahmut'un bir fabrikatörün kızıyla evlendiği ve oldukça zengin olduğu konuşulur. Kel Durmuş şehre indiğinde Mahmut'un arabasının önünü kesmiş ve onunla konuşmak istemiştir. Fakat Mahmut Kel Durmuş'u tanımazlıktan gelmiş ve yoluna devam etmiştir. Söylentileri duyan Gülbahar Mahmut'u affedip affetmemek konusunda oldukça kararsızdır. Fakat özlem duygusuna ve Mahmut'a karşı beslediği şehvet duygusuna hakim olamamaktadır.

Gülbahar'ın Mahmut'u Affetmemesi ve Tarlasına Dönmesi Bir gün Mahmut oldukça şık kıyafetlerle ve pahalı eşyalarla köye döner. Gülbahar Mahmut'u gördüğünden dolayı çok sevinir ve ona sarılmamak için kendisini zor tutar. Mahmut Gülbahar'ın elinden tutmak ister ve ondan af diler. Fakat Gülbahar, her ne kadar istemese de, Mahmut'u kovar. Şehvet duygusu ve özlemle mücadele etmeye çalışan Gülbahar oldukça kötü bir durumdadır. Mahmut Gülbahar'dan defalarca özür diler. Ancak Gülbahar Mahmut'u her seferinde yanından kovar. En sonunda Mahmut arabasıyla köye gelir ve Gülbahar'ı zorla arabaya bindirir. Mahmut Gülbahar'a bu kadar küçük bir tarlayla uğraşmamasını ve artık çok daha büyük tarlalara sahip olduklarını söyler. Gülbahar Mahmut'a küçümsediği tarlaya dokuz yıl emek verdiğini söyler ve arabadan iner. Gülbahar aşk kokusu aldığı tarlasına sürünerek gelir. Üstünden bir turna katarı geçer.

Temalar

Onur Yaşanan geçim sıkıntısından dolayı şehre çalışmaya gitmiş olan eşini Gülbahar, dokuz yıl boyunca bekler. Eşinin, çalıştığı fabrikanın sahibinin kızıyla birlikte olduğunu öğrenir. Eşinin köye döneceğini öğrendiğinde onu affedip affetmemek konusunda oldukça kararsız kalır. Mahmut köye döner ve Gülbahar'a kendisini affettirmeye çalışır. Mahmut Gülbahar'a büyük tarlalara sahip olduklarını ve çalıştığı küçük tarlada çalışmasına gerek kalmadığını söyler. Fakat Gülbahar Mahmut'a, küçümsediği tarlaya dokuz yıl boyunca emek verdiğini söyler ve onun yanından ayrılır.

AVCI

Kişiler

Muslu "Kalın, simsiyah kolları her zaman açıktı. Kış yaz öyle. Kış yaz çiftesini alır Akçasaza, Ceyhan suyunun gölüne ava giderdi. Avdan bir hafta, iki hafta gelmediği de olurdu". Akçasaz bataklığında kanatlar hayvanlar avlamaktadır.

Kadın Muslu'nun on beş yıllık eşidir. Sıtmadan dolayı Süleyman adındaki oğlunu kaybetmiştir. "On beş yılın adı var, Muslu on beş yıldır sen av peşinde gezdin, çifti ben sürdüm, harmanı ben dövdüm, pazara götürüp ben sattım. Sen, on beş yıldır elini ılıktan soğuğa vurmادين. Her kahrı ben çektim. Bak, Muslu, şu ağarmış saçlarıma bak, ben böyle mi olacaktım bu yaşta? Bir güne bir gün de seni koyup gitmek aklıma gelmedi".

Öykü

Akçasaz Bataklığı ve Sıtma Hemite ile Anavarza arasında oldukça geniş bir ova bulunmaktadır. Akçasaz'da berdi adı verilen yeşil sazlar bulunmaktadır ve çeşitli hayvanlar bu bölgede yaşamaktadırlar. "Zehirli sıtma birkaç gün içinde götürür adamı... Akçasaza yakın köyler de vardır. Ellisinden yukarı adam göremezsin". Akçasaz'da bulunan bataklıktan dolayı bölgede yaşayan sivrisineklerin sayısı oldukça fazladır. Bu nedenle her yıl yüzlerce insan sıtmadan dolayı ölmektedir.

Muslu'nun Çocuğunun Sıtmayla Mücadelesi Muslu "Kış yaz çiftesini alır Akçasaza, Ceyhan suyunun gölüne ava giderdi. Avdan bir hafta, iki hafta gelmediği de olurdu. En çok, kaybı üç hafta sürmüştü. Bir hafta, iki hafta sonra yüzü solgun, üstü başı tepeden tırnağa çamura batmış olarak gelirdi". Muslu avdan döner dönmez yatağına girip uyur. Eşi onu uyandırmaya çalışır ve çocuğunun ölmek üzere olduğunu söyler. Sıtmaya yakalanmış olan çocuk ağır krizler geçirmektedir. Vücudu titremekte ve ağzından köpükler gelmektedir. Tarlaya gidememiş olan kadın köyde çaresiz bir halde dolanmaktadır. Onu gören kadınlar yalnızca ona öğüt vermekle yetinirler. Ardından kadın Muslu'nun kulağına doğru eğilir ve çocuğunun durumunu bağırarak anlatmaya başlar. Kadın, ailesinin geçimini sağlayabilmek için kendisini paralamıştır. Kadın bütün ağır işleri yaparken Muslu, tüfeğini alıp sürekli

ava gitmiştir. Kadın Muslu'dan çocuğu kurtarmak için bir şeyler yapmasını ister. Fakat Muslu onu hiç dinlemeden uyur.

Çocuğun Ölmesi ve Kadının Muslu'yu Terk Etmesi

Vücudu kasılan ve ağzından köpükler saçan çocuk bir süre sonra ölür. Uyanmasının ardından Muslu Ali Onbaşı'ya gider ve çocuğun ölüsünü ne yapacağını sorar. Köylü kadınlar ölüyü yıkarlar ve gecenin karanlığında çocuk defnedilir. Köylü kadınlar Muslu'nun eşine, kocasını terk etmesini ve ondan kimseye hayır gelmeyeceğini söylerler. Bu konu üzerine uzun uzadıya düşünen kadın, on beş yıldır hiç uğramadığı baba ocağına dönmeye karar verir. Bir gün avdan dönen Muslu eşini evde bulamaz. Eşi tarafından terk edilmeyi beklememiş olan Muslu perişan olur. Bir süre sonra kimsenin yerleşmeye cesaret edemediği Akçasaz bataklığında bir ev yapar ve kanatlı hayvanlar avlamaya devam eder.

Temalar

Aile Akçasaz bataklığına yakın köylerde yaşayan insanlar, sıtma hastalığından dolayı kırılmaktadırlar. Sıtmadan dolayı insanların ölmesi bölge halkı tarafından doğal bir olay olarak kabul edilmiştir. Bölgede yaşayıp elli yaşına ulaşabilmiş insan sayısı yok denecek kadar azdır. Sıtmaya yakalanmış olan Muslu'nun oğlu ölmek üzeredir. Annesi onu kurtarmak için çok çaba sarf eder fakat elinden hiçbir şey gelmez. Daha önce de bir oğlunu kaybetmiş olan Muslu, bu duruma alışmıştır. Bundan dolayı oğlu için hiçbir şey yapamaz. Muslu'nun oğlu ölür. Eşinin duyarsızlığı karşısında kadın evi terk eder.

EKİN

Kişiler

Başkarakter Tarlasının suyunu kesen bir adamı öldürmüştür ve ekinlerin içinde saklanmaktadır.

İsmail Başkarakterin büyük kardeşidir. Pamuk toplayarak geçimini sağlamaktadır.

Öykü

Adamın Kaçışı İkinci vakitlerinde nerede olduğunu bilmeyen bir adam ekinlerin arasında yüz üstü yatmıştır. Endişelidir ve devamlı etrafını kolaçan etmektedir. Uzun süredir sıcak güneşin altında yattığı için yorulmuştur ve peşindekilerden kaçarken geçtiği pirinç tarlasından üstüne çamur bulaşmıştır. Köylülerin hem günlük hayatlarında hem de çalışma hayatlarında suyun oldukça büyük bir önemi vardır. Ekinler için su vazgeçilmezdir. Adam, tarlasının suyunu kesen kişiyi başına attığı bir taşla öldürmüştür. Kendisini kovalayanlardan kaçıp ekinlerin arasına saklanmıştır. Onun ölmemiş olduğunu ümit etmektedir fakat aynı zamanda suyunu kesmiş olduğu için ona kızgındır.

Temalar

İntikam Anlatının isimsiz başkarakteri, tarlasının suyunu kesen kişiyi attığı taşla öldürmüş ve kendisini arayan kişilerden kaçıp ekinlerin arasına saklanmıştır. Taş atıp başını kanattığı kişinin hala hayatta olmasını diler ancak suyunu kesmiş olduğu için onu suçlamaktadır. Başkarakter bir insanı öldürmüş olmaktan dolayı pişmanlık duymaktadır.

ŞAHAN AHMED

Kişiler

Şahan Ahmed Ormanda tespit ettiği verimli arazileri, ağaçları keserek tarlaya çevirir.

Ahmed'in Karısı Şahan Ahmed'in karısıdır.

Orman Kolcusu Ormandaki yasadışı faaliyetlere engel olmaya çalışan kişidir. Fakat köylülerden rüşvet almaktadır.

Arif Ağa Köyün ağasıdır. Şahan Ahmed'in yıllarca emek vererek ormanda çıkardığı araziye sahiplenir.

Öykü

Ahmed'in Ormanda Verimli Bir Arazi Bulması Günlerce ormanın içinde verimli toprağı olan bir arazi aramış olan Ahmed en sonunda evine döner. Karısı ve çocukları onu sevinç içinde karşılar. Keşiş suyunun bükümünde ve Çağşak kayasının burnunda oldukça verimli bir arazi bulmuş olan Ahmed, ağaç köklerini topraktan sökerek araziye tarlaya çevirmeye karar vermiştir. Ormandan çıkarılan verimli tarlalar genellikle birkaç yıl sonra sel sularıyla birlikte akıp gitmektedir. Fakat bu sefer aynı şeyi yaşamayacağına inanan Ahmed gelecekte oldukça umutludur.

Araziyi Tarlaya Çevirmesi Sabah erken saatlerde uyanan Ahmed demirciye gidip ağır bir balta, kazma ve kürek yaptırır. Uzun urganını da yanına alıp eşiyile birlikte ormana gider. Armut Kuyusu köyleri adı verilen bölgede ulu bir ağacı kesmeye başlayan Ahmed'e eşi, orman kolcusuna yakalanabileceklerini söyler. Ahmed, ağaçlardan toplayacağı balları kolcuya rüşvet olarak vermeye karar verir. Aradan geçen dört yılın ardından Ahmed, ormandan altı dönüm arazi çıkarmayı başarır ve toprağı eker. O yıl Ahmed, ekmiş olduğu tarladan daha önce hiç görülmemiş miktarlarda ekin alır. Ahmed, sattığı ekinlerle birkaç tane hayvan ve ailesi için değerli eşyalar alır.

Arif Ağa'nın Ahmed'in Arazisini Sahiplenmesi Bölgenin en önemli toprak sahiplerinden biri olan Arif Ağa, Ahmed'in ormandan çıkardığı tarladan epey ürün aldığını öğrenmiştir. Bazı tanıdıkları ona bölgenin yeni zengininin Ahmed olduğunu söylemişlerdir. Arif Ağa kaymakamlığa gidip Ahmed'in arazisinin kendisine ait olduğuna yönelik şikayette bulunur. Ahmed Arif Ağa'ya dava açar. Yıllar süren dava süreci boyunca Ahmed Arif Ağa'nın adamları tarafından dövülür ve elindeki her şeyi mahkeme masrafları için harcar. Köylülerin Ahmed'in aleyhinde verdikleri ifadeler sonucu dava kaybedilir. Ahmed'in davayı temyiz ettirebilecek parası kalmamıştır.

Ahmed'in Yeni Bir Arazi Bulması Bir süre sonra köylüler yaptıkları hatayı anlarlar ve Ahmed'den özür dilerler. Fakat tarla çoktan kaybedilmiştir. Ormanın içinde yeni bir arazi bulan Ahmed, çok çalışarak araziye tarlaya çevirmeye karar vermiştir. Yaşadığı olumsuz olaylara rağmen gelecekte ümidini kesmemiştir.

Temalar

Açgözlülük Uzun yıllar ormandaki verimli arazileri tespit edip ağaçları kesen Ahmed, kendisi için tarlalar çıkarmaktadır. Bulmuş olduğu araziye yıllar süren bir çalışmanın ardından tarlaya çevirmeye başarmış olan Ahmed, ektiği topraktan daha önce hiç görülmemiş miktarlarda ekin almıştır. Kazandığı parayla mülk sahibi olmaya başlamış olan Ahmed Arif Ağa'nın dikkatini çekmiştir. Arif Ağa, rüşvet ve şiddete başvurarak Ahmed'in emeğiyle sahip olduğu tarlayı haksız yollardan ele geçirmiştir.

KAVUN KARPUZ

Kişiler

Sarı Ali "Sarı Alinin ayağının başparmağı, boyuna çamuru deliyordu. Sarı Ali öyle zayıftı ki kaburgaları birbirine geçmişti. Karnı da ipincecik kalmıştı. Babası yoktu. Böyle olmasına göre, Sarı Ali köydeki çocukların en itoğlu itiydi". Murat'ın bostanından kavun ve karpuz çalmaktadır.

Murat "Belinde kırmızı bir kuşak sarılı... Uzun boylu, geniş omuzlu. Hiddetli yüzü... Uzun bıyıkları düşük. Sapsarı bıyıklar... Muradın, bu dünyada bostanından başka hiçbir şeyi yoktur. Bağı, tarlası, atı, eşeği... Hiçbir şeyi... Ama Muradın bostanı gibi de bir bostan bu yanlarda yoktur. Irmağın kumları boyunca uzar gider".

Durmuş Kavun ve karpuz çalan çocuklara Murat'ın uyuduğunu haber verir.

Öykü

Çocukların Murat'ın Bostanından Kavun ile Karpuz Çalmaları Köyün çocukları bostanın ardındaki böğürtlen çalısına gizlenerek Murat'ın uyumasını beklemektedirler. Murat uyuduktan sonra bostana girip yanlarında getirdikleri torbalara kavun ve karpuz doldurup kaçmaktadır. Murat'ın uyuyup uyumadığını anlayabilen tek kişi Durmuş'tur. Durmuş Murat'ın uyuduğu haber verdikten sonra Sarı Ali

ve diğ er çocuklar bostana girip alabildikleri kadar kavun ve karpuz alıp oradan kaçarlar. Bu durum yıllarca bu şekilde sürüp gider.

Yaş lanmış Olan Murat'ın Bir Gün Bir Çocuğ u Öldürmesi Aradan yıllar geçmiş ve Sarı Ali ile Durmuş büyümüş türler. Artık bostandan kavun ve karpuz çalmayı çocuklara bırakmışlardır. Murat da Sarı Ali ve Durmuş gibi yaş lanmıştır. Bostandan ne zaman kavun ve karpuz çalınsa, çocuklar Murat'ın bağırma seslerini ve tüfek sesini duyarlar. Bir gün çocuklar çırılçıplak bir vaziyette evlerine koşarak gelirler. Bostanın ardındaki ırmakta bir çocuk ölüsü bulunur. Murat tüfeğ iyle çocuklardan birini vurmuş ve jandarmalar tarafından karakola götürülmektedir. Bu sırada köylüler ona ellerine geçen her şeyi atarlar.

Temalar

Kayıp Köyün en güzel kavunlarının ve karpuzlarının yetiştiğ i bostandan köylü çocuklar, yıllarca hırsızlık yapmışlardır. Sarı Ali ile Durmuş ikilisi çocuklukları boyunca Murat'ın bostanından sürekli olarak hırsızlık yapmışlardır. Fakat aradan yıllar geçtikten sonra Murat, bostanından hırsızlık yapan bir çocuğ u tüfeğ iyle vurarak öldürür. Onun bostanından yıllarca kavun ve karpuz çalmış olan köylüler onu taş yağmuruna tutarlar.

PİS HİKAYE

Kişiler

Osman “Hardalatsız, uzun boylu, geniş omuzlu, sarkık dudaklı, göde karınlı, şaşı gibi bir hoş bakan bir adamdı”. Hürü'nün ortakçılarında biridir. Hürü onun için anne gibidir. Fadık'la evlenir.

Hürü “İri, uzun bir kadındı. Çenesi sivri, yüzü kırış kırış, ağzı dişsizdi. Avutları da çökmüş tü. Saçları her zaman kınalı olurdu da ağarmış olduğunu belli etmezdi”. Gülenoğ lu Cabbar'dan Fadık'ı Osman için yüz liraya satın alır.

Fadık Gülenoğ lu Cabbar tarafından yüz lira karşılığında Hürü'ye satılır ve Osman'la evlendirilir.

Kurt Mahmut Ağa Fadık'ın başka erkeklerle birlikte olduğ u duyulunca, Osman'ın ondan ayrılmasını ister. Osman Fadık'tan ayrılmayınca Halil'e Fadık'ı kaçırtır.

Döne Osman'la evlenmiş olan Fadık'ın başka erkeklerle yattığını bütün köye yayar.

Öykü

Çukurova'da Kadınların Satılması Gülenoğ lu Cabbar, dağ köylerinden topladığ ı kadınları Çukurova'ya getirip para karşılığında satmaktadır. Elinde yalnızca bir kadın kalmıştır ve onu yüz lira veren kişiye satacağ ını söylemiştir. Köylü erkekler kendi aralarında bir kadın için yüz liranın oldukça az olduğunu ve satın alınacak olan kadının çalışarak çok kısa bir sürede verilen ücreti çıkaracağını konuşmaktadırlar. Köylü erkeklerden biri Osman'a, Hürü'nün bu kadını ona satın alabileceğ ini söylerler. Osman Hürü'yle bu konuyu konuşacağını söyler.

Fadık'ın Başka Erkeklerle Yattığ ının Öğrenilmesi Hürü Fadık'ı Osman için satın almış ve ikili evlenmiştir. Köylü çocuklardan biri Döne'nin yanına koşarak gelir ve Fadık'ın Kurt Mahmut Ağa'nın sarı çizmeli oğ lunu eve aldığ ını söyler. Fadık'la adamın birlikte yatağ a girdiklerini ve ardından yaşananları anlatmaya başlar. Ardından Döne çocuğ u yanına alıp bütün köylülere gördüklerini anlatır. Köylüler Osman'a hiç evlenmemiş olmasının gerektiğ ini ve köyde namusun kalmadığ ını söylerler. Osman, ne yapması gerektiğ i konusunda Hürü'ye danışmak ister. Hürü Osman'a köylülerin onu kıskandıklarını ve verilen yüz lirayı çekemediklerini söyler. Köylü kadınlar kendi aralarında Fadık'ın köydeki bütün erkekleri teker teker eve aldığ ını ve hepsiyle beraber olduğunu konuşmaktadırlar. Geçmiş yıllarda buna benzer yaşanmış olaylar üzerinde konuşulur. Hürü Döne'nin söylediklerini duymuştur. Bundan dolayı ona kızar ve kendi sorunlarıyla uğ raşması gerektiğ ini söyler.

Köylülerin Fadık'tan Kurtulmak İstemeleri Hürü, hasta olan kızı Hüsne için gece gündüz demeden çalışmaktadır. Hüsne tahsildar Ali'yle evlidir ve köyde yaşayan birçok kişinin ona borcu

bulunmaktadır. Hürü Osman'dan öküzlerle birlikte tarlaya gitmesini ve Hüsne'ye iyi bakmasını ister. Köyde çıkan dedikoduları da umursamamasını öğütler. Boyunduruk taktığı öküzlerle tarlayı süren Osman'ın yanına Yumru Veli gelir. Yumru Veli Osman'a köyün namusunun elden gittiğini, evrakları olmayan Fadık'ın jandarmalar tarafından dağa kaldırılıp oynattırılacağını ve Fadık'tan boşanması gerektiğini söyler. Osman Hürü'nün Fadık için yüz lira verdiğini ve kendisinin bu konuda tek başına karar veremeyeceğini söyler. Yumru Veli Osman'ı her ne kadar ikna etmeye çalışsa da başarılı olamaz. Akşam vakitlerine doğru eve dönen Osman Hürü'ye Yumru Veli'nin söylediklerinden bahseder. Bütün köye seslenen Hürü, Fadık'la uğraşmamalarını ve ettikleri hakaretlerin kendilerine ait olduğunu söyler. Onu duymuş olan Kurt Mahmut Ağa Hürü'den intikam almaya yemin eder.

Fadık'ın Kaçırılması ve Evin Damına Hapsedilmesi Kurt Mahmut Ağa köylüleri yanına toplar ve Fadık'tan kurtulmak konusunda onların fikirlerini almak ister. Tahsildar Ali'ye borcu olan köylüler Hürü'nün kızmasına neden olacak herhangi bir şey yapmaktan çekinirler. Bazı köylüler Kurt Mahmut Ağa'ya gelip Fadık yüzünden karşılaştıkları olumsuz durumları anlatırlar. Fadık'la sürekli birlikte olan erkekler çalışamaz duruma gelmişlerdir. Kurt Mahmut Ağa Halil'le görüşür. Halil Fadık'la birlikte olan erkeklerden biridir. Kurt Mahmut Ağa Halil'den Fadık'ı başka bir yere götürmesini ister. Bir gece Halil Fadık'ı kaçıtır ve bir evin damına saklar.

Osman'ın Fadık'ı Alıp Köyden Ayrılması Fadık'ın kaçırılmış olduğunu anlayan Hürü köylülerden intikam almaya yemin eder ve damadı tahsildar Ali'ye, köylülerden ne kadar alacağı varsa toplamasını söyler. Köyde yaşayan erkeklerden bazıları, her gece evin damına gidip Fadık'a tecavüz etmektedirler. Fadık'ın yokluğunu hisseden Osman yürüyen bir ölüye dönmüştür. En sonunda köylüler Fadık'ı Osman'a geri vermeye karar verirler. Fakat bunun karşılığında Fadık'ın ve Osman'ın köyü terk etmelerini isterler. Böylece Kurt Mahmut Ağa Hürü'yü Osman'dan ve Fadık'tan mahrum bırakacaktır. Kurt Mahmut Ağa Osman'a teklifini sunar. Osman sunulan teklifi kabul eder. Osman Fadık'ı evin damında perişan bir halde bulur. Fadık'ı sırtına alır ve nereye gideceğini bilmeden yola koyulur.

Temalar

Ataerkillik Gülenoğlu Cabbar adındaki bir kadın taciri, dağ köylerinden topladığı kadınları Çukurova'ya getirip para karşılığında satmaktadır. Erkekler tarafından satın alınan kadınlar birer mal olarak görülmektedirler ve genel olarak kadınlar ağır işlerde çalıştırılırlar. Hayatı boyunca sürekli olarak ezilmiş olan Fadık'ın hak ve adalet arama refleksi oldukça zayıftır. Para karşılığında tanımadığı bir adama satılır ve köylü erkekler tarafından defalarca tecavüze uğrar. Bütün haksızlıkları kendisi yaşamış olmasına rağmen yapılan kötülüklerin cezasını da kendisi çeker.

Kişi İncelemesi

Osman

(Kapalı/Duygusal)

Karakter "Hardalatsız, uzun boylu, geniş omuzlu, sarkık dudaklı, göde karınlı, şaşı gibi bir hoş bakan bir adamdı". Hürü'nün ortakçılardan biridir. Hürü onun için anne gibidir. Fadık'la evlenir. Osman, hayatı boyunca daima kendisine söylenenleri ve kendisinden istenen şeyleri yapmıştır. Başkalarının önerisi üzerine bir kadın satın alır ve onunla evlenir. Fakat daha sonra birlikte olduğu kadınla ilgili birçok söylenti çıkmış olsa da oldukça tepkisiz kalır. Hürü ve köylüler onun bütün hayatına yön vermektedirler. Fadık'ın kaçırılması üzerine Osman çok üzülür. Bundan dolayı yürüyen bir ölüye dönüşür. Anlatının sonunda Fadık'ı kurtarmak için büyük bir sorumluluk alır ve yanından hiç ayrılmadığı Hürü'yü terk eder.

ÖRNEK ANILAR

Vefalı

Osman Hürü'ye daima sadakatle hizmet etmiştir: "Kardaş!" dedi. "Ben ne bileyim ben... Köye varınca Hürü anama de ki, Osman dedi ki de, hakkını helal etsin. Çok tuzunu ekmeğini yedim. Osman başını aldı gitti de. Hakkını helal etsin".

Çaresiz

Fadık'ı geri kazanmanın karşılığında köyünü terk etmek zorunda kalmıştır. Bundan dolayı oldukça müşkül bir durumdadır: "Kadın sırtında, yürüdü. Gün iki minare boyu yükselinceye kadar yürüdü. Yorulunca, sırtındaki kadını indirip yere oturttu. Karşısına da geçip oturdu. Uzun zaman konuşmadan bakiştılar. Fadık inliyordu. "De," dedi, "nereye gidek şimdi? Ben ne bileyim ben!" dedi".

Merhametli "Osman, sonra ceketini soydu, Fadığa giydirdi. Şalvarını da çıkardı giydirdi".

Saf Kurt Mahmut Ağa'nın oğlunun Fadık'a tecavüz ettiği söylenir. Osman içine düştüğü durumu anlamakta zorlanır ya da anlamak istemez: "Ben ne bileyim ben!" dedi. "Hürü ablama bir sorayım da... Nedecekmiş Ağanın oğlu benim avradı?".

Üzgün Fadık'ın ortadan kaybolmasının ardından çok üzülür: "Yırtık pırtık giyitleri buruş buruş olmuş, saman suyundan sapsarı kesilmişti. Zehir sarısı. Sakalının arasında da saman çöpleri vardı. Sarı sular damlıyordu sakalından iğne iğne dikilmiş saç sakal karmakarıştıktı. Gözleri kıpkırmızıydı. Kan çanağına dönmüştü".

HIRSIZ

Kişiler

Çakır "Bizim buralarda, Menekşede, Florya yörelerinde onu herkes tanır, bilir, sever. Kimseye gözünün üstünde kaşın var, dememiştir. Hiç kimse onun adını da, nereli olduğunu da bilmez. Konuşması daha çok bir çocuğun konuşmasına benzer. Azıcık r'leri yutar. Kesik kesik konuşur. Bir karıncayı bile incitmekten korkar. Öyle de bir hali vardır. Bunca yıllık dostumdur. Çakırın asıl adını ben de bilmem". "Sarı saçlıydı. Saçları kalın, tel tel, parlaktı. Omuzları çok geniş, güçlüydü. Bir heykel ağırlığına küt küt yürüyordu. Gülse de, öfkelense de hep dudağının yanındaki kıvrım ağlamsı bir havayla kırışıyordu. Ve çakır gözleri ela, büyüktü. İçinde yeşil, çok parlak kıvılcımlar ipileyip ipileyip sönüyordu. Her zaman partallar içindeydi. Pantolonu, ceketini, gömleği dört bir yandan pırtık pırtık sarkıyordu".

Anlatıcı Anlatıdaki bütün gelişmeleri aktarır ve yazarın sözcülüğünü yapmaktadır.

Nusret Bey Kayığını Çakır'a satar.

Öykü

Çakır'ın Karakteri Menekşe'de yaşayan Çakır oldukça gizemli bir karakterdir. Hiç kimse onun gerçekten nereli olduğunu ve gerçek adını bilmemektedir. Anlatıcı Çakır'ı en yakın arkadaşı olarak görmektedir. Çakır'a her ne kadar iyilik yapmak istemiş olsa da Çakır onun hiçbir yardımını kabul etmemiştir. Menekşeliler de Çakır'ı sevmektedirler fakat şaka kaldıramayan Çakır'la hiç kimse alay edememektedir. Anlatıcıyla Çakır sahildeki kayalıklarda buluşup sohbet ederler. Bir gün Çakır, tutmuş olduğu bir balığı anlatıcıya hediye eder. Yüzündeki mutluluk insanların gözünden kaçmamıştır. Menekşe ve çevresinde zaman zaman balık satan Çakır, işini yaparken dünyanın en mutlu insanıdır.

Çakır'ın Nusret Bey'in Kayığını Satın Almak İstemesi Bir gün anlatıcıyla Çakır sahilde otururlar. Çakır denizdeki martılara ağız dolusu sövmektedir. Anlatıcı Çakır'a martılara neden sövdüğünü sorsa da ondan bir cevap alamaz. Çakır'a kızan anlatıcı onun yanından kalkıp gider. Bir süre sonra Çakır, Nusret Bey'in kayığının etrafında gezinirken görülür. Anlatıcının yanına gelen Çakır Nusret Bey'in kayığını boyamak istediğini söyler. Nusret Bey'den kayığının boyanması için izin alınır ve Çakır onun kayığını gök mavisi bir renge boyar. Kayığa oldukça özenerek bir güvercin resmi çizer. Daha sonra Çakır Nusret Bey'in kayığıyla bir seferliğine denize açılmak istediğini söyler. Çakır denize açılır ve tuttuğu balıkları dostlarıyla paylaşır. Ardından Çakır Nusret Bey'in kayığını satın almak istediğini söyler. Gerekli para bulunur ve Nusret Bey'in kayığı satın alınır.

Çakır'ın Kayığı Satın Alması ve Borcunu Ödemesi Her gün bir tekne dolusu balıkla mahalleye dönen Çakır oldukça mutludur. Fakat sattığı balıklar kayığın borcunu ödemeye yetmemektedir. Oldukça mahcup durumda olan Çakır, anlatıcıdan ve Nusret Bey'den köşe bucağ kaçmaktadır. Çakır'la görüşmek isteyen anlatıcı onun evine gider. Fakat evinde kimseyi bulamadığı gibi kapının üzerinde asma bir kilit görür. Anlatıcının yanına gelen Nusret Bey saldırıya uğradığını ve saldıran kişinin ellerini Çakırınkilere benzettiğini söyler. Anlatıcı Çakır'ın böyle bir şey yapmayacağını söyler. Bir süre sonra Çakır kirlene bulanmış bir halde Nusret Bey'e gelir ve kayığın parasını verir.

Hapisten Çıkan Çakır'ın Menekşe'ye Dönmesi Çakır'ın hapse girdiğini öğrenen anlatıcı onu ziyaret eder. Fakat Çakır onunla görüşmeyince anlatıcı da bir daha onu ziyaret etmez. Anlatıcı Çakır'ı bir mahkum olarak görmek istememektedir. Bir süre sonra Çakır cezaevinden çıkar. Çakır anlatıcının

yanına gelir ve zafer kazanmış gibi bir edayla borcunu ödediğini söyler. Anlatıcı onu bütün candanlığıyla karşılar.

Temalar

Azim Menekşeliler tarafından çok sevilen Çakır, balıkçılığı çok sevmektedir ve Nusret Bey'in kayığına hayranlık duymaktadır. Çakır Nusret Bey'in kayığını hiçbir karşılık beklemeden boyar ve onun üzerine güzel bir güvercin resmi çizer. Daha sonra Çakır Nusret Bey'in kayığını satın almak ister. Kayığı satın aldıktan sonra borcunu ödemek için çok çalışır fakat emeklerinin karşılığını alamaz. En sonunda Çakır borcunu ödeyebilmek için suç işlemek zorunda kalır ve bundan dolayı cezaevine atılır. Cezaevinden çıktığında Menekşe'ye geri döner ve işinin başına geçer.

AĞIR AKAN SU

Kişiler

Kerem Usta "Kumral bir adamdı. İri, bir gece gibi laciverdi gözleri vardı. Burnu kemerliydi, saçları düzdü, yalım yalım dökülürdü oraya buraya. Omuzları genişti. Alnında derin bir yara izi vardı. Her zaman eliyle yara izine usulca dokunurdu. Okşar gibi. Nereliydi Kerem Usta? Neden ona usta demişlerdi. Kim demişti? Buraya gelir gelmez, daha ilk gün adını söyler söylemez onun adına burada da usta sözcüğünü ekleyivermişlerdi". Menekşe'nin en sevilen simalarından biri olan karakter, eşinin Almanya'ya gitmesi üzerine çılgına döner.

Neriman Kerem Usta'nın eşidir. Halim adlı bir adamla Almanya'ya kaçtığı söylenir. "Genç, topak, yumuşak, yumuk yumuk, altından aydınlatılmış gibi duru tenli, çok kara gözlü, uzun, yeşillenen saçlı bir kadındı bu".

Rüstem Mahallenin sevilmeyen sarhoşudur.

Sarı Kız Kendisini öldürmeye çalışırken Kerem Usta tarafından kurtarılır ve onunla birlikte yaşamaya başlar.

Anlatıcı Anlatıdaki bütün gelişmeleri aktarır ve yazarın sözcülüğünü yapmaktadır.

Öykü

Kerem Usta'nın Yaşam Sevgisi Yıllar önce Florya'nın Menekşe mahallesine göç etmiş olan Kerem Usta, muhitin en güzel gecekonduğunu yapmıştır. Bahçesinde yetiştirdiği domateslere gözü gibi bakar ve onların kırmızılığını gören herkes onlara hayran kalır. Kerem Usta bahçesinde birbirinden farklı çiçekler ve bitkiler yetiştirmektedir. Onun bahçesini gören herkes Kerem Usta'ya saygı duymaktadır. Kerem Usta'nın nereli olduğu ve tam olarak ne iş yaptığı bilinmemektedir. Fakat mahallede neredeyse her işin ucundan tutmuş ve ihtiyacı olan herkese yardım etmiştir. Berberlik, boyacılık ve tamircilik gibi birçok işe girer. Kerem Usta'nın evi belediye tarafından dört kez yıkılır. Evinin her yıkılışında Kerem Usta bir kenarda oturup olan bitenleri gülümseyerek izler. Fakat evi son kez yıkıldığında bahçesindeki güllere zarar verildiğini gören Kerem Usta bir belediye memuruyla kavga eder. Kerem Usta'dan korkan belediye memuru oradan uzaklaşır ve bir daha hiç kimse evi yıkmak için gelmez.

Ailenin Zor Günler Geçirmesi ve Neriman'ın Gidişi Bir gün Kerem Usta'nın evine bir kadın gelir. Mahalleliler uzun bir süre onun kim olduğunu anlayamazlar. Ardından Kerem Usta'nın üç çocuğu olur. Kerem Usta çoğu zaman balıkçılık yaparak ailesinin geçimini sağlamaktadır. Fakat bir kış günü maddi açıdan zorlanan Kerem Usta, evinin bahçesindeki çam ağaçlarını yakıp ısınmak amacıyla onları keser. Daha sonra Kerem Usta Florya parkındaki ağaçları keserken görülür. Kerem Usta'nın evinin güzelliğini ve yeteneklerini kıskanan mahalleliler hemen onunla ilgili dedikodu yapmaya başlarlar. Bir gün Kerem Usta mahallede hiç görülmez olur. Etrafta dolanan söylentilere göre eşi Neriman başka bir adamla birlikte Almanya'ya kaçmıştır.

Kerem Usta'nın Neriman'ın Almanya'ya Kaçtığını Öğrenmesi Kerem Usta, kendisini tren raylarına atıp öldürmek isteyen bir kızı son anda kurtarır. Onu Martı Gazinosu'nun yanına getirir ve yanında bekler. Şaşkınlıktan dolayı ne yapması gerektiğini şaşırılmış olan Kerem Usta kıza uzun uzun

bakmaktadır. Onları gören Rüstem ikilinin yanına gelir. Boşboğazlık eden Rüstem Kerem Usta'ya Neriman'ın Halim'le birlikte Almanya'ya gittiğini ve kızı eve götürmesini söyler. Kerem Usta sarı kızı evine götürür. Onun kıyafetlerini değiştirir ve bir ateş yakıp ısınmasını sağlar. Ardından sahil tarafına geri dönüp Rüstem'i tekmelemeye başlar. Onu denize atıp boğacakken bu düşüncesinden vazgeçer. Kerem Usta Rüstem'e, Neriman'ın Halim'le Almanya'ya kaçtığına doğru olup olmadığını sorar. Ardından Leon Usta'yla da aynı konu üzerine konuşur. Leon Usta kendisinin de söylenenleri duyduğunu ve Neriman'ın Almanya'da bir çocuğunun olduğunu duyduğunu söyler.

Kerem Usta'nın Neriman'ı Öldürmek İstemesi Almış olduğu haberler karşısında Kerem Usta Almanya'ya gidip Neriman'ı öldürmeye karar verir. Bir tabanca satın alır, pasaportunu çıkartır ve Almanya Cumhurbaşkanı'na mektup yazar. Mahalleliler defalarca onu bu niyetinden vazgeçirirler. Bir gece etrafta gördüğü her şeyi kırıp dökerek anlaticının evine gelmiş olan Kerem Usta orada uyuyakalır. Ertesi sabah Kerem Usta anlaticıya anı defterini verir ve öldüğü zaman anılarını hikayeleştirmesini istediğini söyler. Uzun bir süre Kerem Usta, Neriman'ı öldürüp öldürmemek konusunda gidip gelir. Bir gece eve döndüğünde sarı kıza hayatın yaşayama değmeyeceğini ve gidip kendisini öldürmesini söyler. Neriman gittikten sonra Kerem Usta'nın herkesin gıptayla baktığı evi hayli ihmal edilmiştir.

Kerem Usta'nın Sarı Kızla Yaşamaya Başlaması Kerem Usta'yla görüşen mahallelilerin çoğu, onun Neriman'ı öldürmekten vazgeçmesini isterler. En sonunda anlaticı da Kerem Usta'ya çocuklarının olduğunu ve Neriman'ı öldürmesi durumunda hayatının mahvolacağını söyler. Kerem Usta defalarca intihar etmekten kurtardığı kızı yeniden kendisini öldürmekten vazgeçirir. Kerem Usta'yla sarı kız yakınlaşırlar ve birlikte olurlar. Ardından sarı kız Kerem Usta'nın evinde yaşamaya başlar ve her şey eski düzenine döner. Ev eskisi gibi bakımlı ve canlı bir hale gelmiştir. Aile mutludur.

Neriman'ın Geri Dönmesi ve Evin Yanması Bir gün Kerem Usta anlaticının yanına gelir ve gün içinde Neriman'ın Florya'da olacağını söyler. Bütün mahalle Kerem Usta'yla birlikte Neriman'ı karşılamaya gider. Trenden inen Neriman'ın kucığında sarışın bir bebek vardır. Kendisine çevrilmiş olan bakışlara bir anlam verememiştir. Kerem Usta Neriman'a hiçbir şey söylemez ve eşyalarını alıp eve taşır. Bir süre sonra Kerem Usta'nın evi alevler içinde kalıp kül olur. Bir daha hiç kimse aileden haber alamaz.

Temalar

Aşk Menekşe'ye göç etmiş olan Kerem Usta, aşkla inşa ettiği gecekonduunda mutlu bir şekilde yaşamaktadır. Bahçesindeki bitkilere ve evine aşkla bakmaktadır. Yaptığı her işi aşkla yapar ve insanlara aşkla yardım eder. Neriman'la evlendikten sonra ailesinin ihtiyaçlarını karşılamak için elinden geleni yapar. Bir gün Neriman tarafından terk edilen Kerem Usta, onu öldürerek intikam almak ister. Fakat sarı kız hayatına girdikten sonra hayata yeniden olumlu tarafından bakmaya başlar. Evi ve bahçesi yeniden güzelleşip canlanır. Fakat Neriman geri döndükten sonra ev yanıp kül olur.